

Kriz ve devrimci mücadelenin sorunları

Şimdi kriz koşullarındayız ve hareketliliğin, direniş ve protestoların ağırlık merkezi bir kez daha işçi sınıfıdır. Kendini adeta kendiliğinden dayatan devrimci sorum-

luluk, krizin sağlayacağı olanakları en iyi biçimde değerlendirerek dinamik bir işçi hareketinin gelişmesini kolaylaştırmak ve hızlandırmaktır.

Bunu tüm öteki mücadele dinamik-

lerinin ortak ve birleştirici eksenine haline getirebilmektir. Bu, kendine devrimci ya da sosyalist diyen hiçbir parti ya da akımın kaçınmayacağı bir nesnel güncel sorumluluktur. **S.12**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2024 / 14
1 Eylül 2024

Kızıl Bayrak

Emperyalist savaşların gölgesinde 1 Eylül

kizilbayrak82.net

Türkiye-İrak anlaşması ve Kürt sorunu

Türkiye ve Irak yetkililerinin imzaladıkları mutabakat zaptı, Türk devleti ile KDP'nin stratejik ortaklığına Irak'ı da dahil etme çabasıdır. **3**

Orman yangınları ve iktidarın vurdumduymazlığı

Emekçiler, çözüm beklemek yerine tüm yaşamı yıkıma doğru sürükleyen bu ağgözlü sistemi alaşağı edip, sosyalizm için mücadeleye adım atmalıdır. **5**

ABD savaş namlularını Ortadoğu'ya çevirdi

ABD'nin bölgesel bir savaşı göze alıp almayacağı belli olacak. Emperyalist güçler her koşulda bölge halklarının geleceğini tehdit ediyor. **16**

Almanya'nın "yeni" jeopolitik yönelimi: Militarizm **S.17**

Emperyalizmin himayesinde soykırımda aşama **S.18**

Emperyalist savaşların gölgesinde 1 Eylül

Her yıl 1 Eylül "Dünya Barış Günü" emekçilerin, ezilen halkların, savaş karşıtlarının barışa duydukları özlemi dile getirmeleri için vesile olur. Kapitalist devletlerin yöneticileri ise, barış üzerine riyakarca nutuklar atar ya da mesajlar yayınlar. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri ya da onun bir sözcüsü, devam eden çatışma ve savaşlardan "endişeli" olduğunu söyler ve barışa dair temennilerini dile getirir. Bir yıl sonraki 1 Eylül'e kadar gündem yine savaş kundakçalarına kalır.

Kapitalist devletlerin kışkırttığı savaşların bedelini ödeyen halkların da samimi savaş karşıtlarının da barışa duydukları özlem gerçek ve samimidir. Ancak biraz naif olduğunu da belirtmek lazım. Zira barış talebi dile getirilirken, savaşı yaratan neden ve ilişkiler çoğu zaman sorgulanmaz ya da göz ardı edilir. Savaşların esas sorumlusu olan kapitalist emperyalizmden pek söz edilmez, ancak samimi bir naiflikle barış talebi dile getirilir. Vurgulamak gerekiyor ki, bu sınırlarda kaldığı sürece savaş kundakçıları bu tür talep ya da savaşa dair itirazları dikkate almazlar.

Kapitalist devletlerin temsilcilerinin, yani hem savaşları kaçınılmaz kılan hem savaşları kışkırtan sistemin sözcülerinin barıştan söz etmeleri ise kararı ak gösterme riyakarlığından başka bir şey değildir. Başka ülkelerin topraklarını işgal etmek için düzenledikleri saldırılara "barış harekâtı" demeleri gibi. Ya da emperyalist ordularla bir ülkeyi yakıp/yıkma ve halkları katletmek için saldıranların "demokrasi götürmek" için bunu yaptıklarını iddia etmeleri gibi.

***

Bu yılın 1 Eylül'ü, emperyalist hegemonya savaşlarının yeni boyutlar kazanma ihtimalinin tartışıldığı günlerle çakışıyor. İsrail'in Gazze'de yürüttüğü soykırım savaşı 11. ayında devam ederken, ABD ile Batılı emperyalistler Siyonist savaş çetesinin arkasında saf tutmaya devam ediyor. Bu ise, Tel Aviv'deki soykırımcı çeteye suç işlemeye devam etme imkânı sağlıyor.

Gazze'de dünyanın gözleri önünde yapılan soykırımın faili ırkçı-Siyonist İsrail

rejimidir. Bu hem Lahey Adalet Divanı hem Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi tarafından da teyit edildi. Ama sorun bundan ibaret değil. Çünkü bu savaşın devam etmesini sağlayan ABD ile Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya gibi suç ortaklarıdır. Bu devletler İsrail'e askeri, mali, teknik, siyasi, diplomatik destek sağlayarak, soykırımın devam etmesini sağlıyorlar.

Gazze'nin aynasında ABD, İngiltere, Almanya, Fransa ve İtalya'ya (bu arada Kanada, Japonya, Avustralya ve Türkiye gibi başka bazı devletler de İsrail'e farklı şekillerde destek veriyorlar) bakıldığında, sistemin barbarlıkta hiçbir sınırı tanımadığı net bir şekilde görülür. Hegemonya savaşında rakipleri çökertmek ya da güçten düşürmek için her yol mubahtır. Enkaz altındaki sayılmazsa İsrail 45 bin (17 binden fazlası bebek veya çocuk) Filistinli katletti. 7 Ekim'den bu yana ABD'nin İsrail'e sağladığı finansman ise 45 milyar dolar. Buna göre ABD, öldürdüğü her bir Filistinli için İsrail'e 1 milyon dolar ödeme yapmış. Almanya başta olmak üzere diğer emperyalist devletlerin İsrail'e sağladıkları finansman ise bilinmiyor.

Gazze'deki 2,2 milyon insanın ekmeği ve su bulamadığı koşullarda, soykırım savaşını sürdüren İsrail'e sağlanan bu devasa finansman kapitalist/emperyalizmin ne kadar barbar olabileceğini gösterdiği gibi; insana, doğaya ve hayata ne kadar aykırı olduğunu da gözler önüne sermektedir. Sadece Gazze örneği, bu sistemin egemen olduğu bir dünyada barışa ulaşmanın imkansız olduğunu kanıtlamaya yeter. Yani, anti-kapitalist/anti-emperyalist perspektife dayandırılmadığı sürece, barış için mücadelenin ya da barış için temennilerde bulunmanın yazık ki olayların akışı üzerinde çok bir etkisi olmayacaktır.

***

Emperyalist hegemonya savaşının bir diğeri ise Rusya-Ukrayna cephesinde devam ediyor. Şubat 2022'de başlatılan savaşın bitirilmesi ABD-NATO-AB tarafından engelleniyor. Rusya'yı zayıflatmak, çökertmek ve mümkünse dağıtmak ama-

cıyla kışkırtılan savaş, batılı emperyalistler adına umulan sonucu yaratmadı. Bundan dolayı savaşı uzatarak hedeflerine ulaşmaya çalışıyorlar.

Ukrayna-Rusya arasında yapılan barış görüşmelerini sabote eden ABD ile müttefikleri silah, mühimmat, istihbarat, danışmanlık gibi alanlarda kukla Zelenski rejimini destekleyerek savaşı uzattıkça uzatıyorlar. Ukrayna yakılıp yıkılırken, her iki taraftan yüz binlerce kişi ölürken, milyonlar yerinden yurdundan edildi. Savaşı kışkırtanlar 2,5 yıllık sürede yüz milyar doları aşan devasa bir serveti bu savaşın devamı için harcadılar.

ABD-NATO cephesinin çıkarları için savaş cehennemine itilen Ukrayna çöküşün eşiğine gelmişti. Buna rağmen büyük silah ve para desteği yaparak karşı saldırı düzenlemesini sağladılar. Sovyet Kızıl Ordusu'nun Nazi işgaline karşı en sert tank savaşı yürüttüğü Kursk bölgesine giren Ukrayna ordusu Washington, Brüksel, Berlin, Londra, Paris, Roma gibi başkentlerden "takdir" topladı. Oysa savaşın daha da şiddetlendirilmesine neden olan bu hamlenin yeni yıkımlar getirmek dışında bir sonucu olmayacak. "Kahraman" havasına bürünen kukla Zelenski efendilerinden alkış alsın da Ukrayna'nın başına yeni belalar sarmak dışında bir şey başarmış değil.

Ukrayna savaşının ABD politika değiştirmeden bitmesi olası görünmüyor. Keza, kendi hegemonya alanını korumaya çalışan Rusya'nın dayatılan koşulları kabul etmesi de mümkün değil. Bu savaş şimdiden hegemonya çatışmalarının yaratacağı yıkımlar hakkında fikir veren bir tablo yarattı. Yani sıra hem emperyalistlerin hem işbirlikçi rejimlerin barış ve halkların geleceği için nasıl belalar açabileceğini de gözler önüne serdi.

***

Hegemonya çatışmalarının belirginleştiği bu süreçte tetiklenen savaşların bitirilmesinden çok yayılma riskleri üzerinde duruluyor. ırkçı-Siyonist rejimin küstahça saldırganlığı savaşın bölgeye yayılma riskinin gündemde kalmasına neden oluyor. Savaşın bölgeye yayılmasını istemediğini sık sık dile getiren ABD,

soykırımı devam ettirmesi için İsrail'e tam destek vermeye devam ediyor. Bu da tarifi mümkün olmayan vahşetin devam ettirilmesine neden oluyor. Hegemonya kutbunun karşı tarafını oluşturan Çin-Rusya ikilisi de çıkarları zarar görmesin diye İsrail'e herhangi bir yaptırım uygulamıyor. Birtakım çağrılar yapmak ya da ABD'nin veto ettiği bazı kararları Birleşmiş Milletler gündemine taşımakla yetinmiyorlar. Kaldı ki, İsrail BM Güvenlik Konseyi kararlarına hiçbir zaman uymamıştır.

Ukrayna cephesindeki çatışmaların seyri ise, Rusya-NATO savaşı senaryosunun sık sık dillendirilmesine neden oluyor. Zira ABD-NATO-AB üçlüsü Rusya karşıtı saldırganlığı gündemde tutarken, savaş ateşine benzin dökme politikasını ısrarla sürdürüyor. Kursk saldırısı ise, bir tür meydan okuma hamlesi olarak değerlendirilebilir. Tarafların doğrudan çatışması, nükleer silahların kullanılması anlamına gelecek. Nitekim kısa süre önce BM şefi Antonio Guterres, nükleer bir savaştan endişe ettiğini açıkladı.

Devam eden iki savaşın yanı sıra ABD ile müttefiklerinin esas hedefi Çin'dir. Hegemonya çatışmasında belirleyici cephenin Asya-pasifik olacağı konusunda bir tartışma bulunmuyor. Çin'e karşı provokasyonlara devam eden ABD, sadece NATO'yu değil Japonya, Güney Kore, Filipinler, Avustralya gibi devletlerle de militarist ittifaklar geliştiriyor. Tüm bunlar, ABD'nin bir tür "kader belirleyici savaş" için hazırlık yaptığını işaret ediyor.

***

Kapitalist/emperyalizmin dünyayı yeni bir yıkıma doğru sürüklediği bu süreçte 1 Eylül Dünya Barış Günü militarizme, savaşa ve saldırganlığa karşı mücadele bakımından büyük bir önem taşıyor. Artık barış için dilek ve temennilerin ötesine geçilmesi şart. Bu süreçte barış için mücadelenin bir varoluş sorunu niteliği kazandığı göz ardı edilemez. Bu ise, barış uğruna mücadelenin anti-kapitalist/anti emperyalist temelde örgütlenmesini hiç olmadığı kadar acil hale getiriyor.

Türkiye-Irak anlaşması ve Kürt sorunu

Bölgesel boyutlarıyla Kürt sorunu, Türk sermaye iktidarının içte ve dıştaki temel politik gündemlerinden biri olmaya devam ediyor. İçerde Kürt halkına ve hareketine karşı histerik bir düşmanlık ve saldırganlığı tırmandıran, işi Kürtlerin şarkılarına, halaylarına ve renklerine saldırmaya-yasaklamaya vardırıan sermaye iktidarı, bölgedeki dış politikasının hedefine de Kürtlerin bölgesel kazanımlarını koymuş durumda. Bu yeni de değil. AKP iktidarının emperyalizmin ve Siyonizm'in taşeronu olarak Suriye'ye dönük kirli, kanlı ve yıkıcı politikalarının iflasından bu yana, Türk sermaye iktidarının Ortadoğu'ya ilişkin dış politikasının temelini Kürt sorunu oluşturmaktadır. Suriye ve Irak'ta sınır boyunca 30-40 km derinliğinde "güvenli" ya da "tampon" bölge oluşturma çabası ve yıllardır devam eden sınır ötesi askeri operasyonlar da bu hedefle bağlantılıdır.

Ortadoğu'da izlenen Türk dış politikası, öteki hedeflerin yanı sıra Kürtlerin kazanımlarını tasfiye etmeye odaklıdır. Suriye Kürdistanı üzerinden gündeme getirilen bu politika, gelinen aşamada Güney Kürdistan'da somut biçimler kazanmış ve KDP suç ortağı haline getirilmiştir. Şimdi buna Irak hükümeti ekleniyor. Irak üzerinden de Kürt halkının kazanımları hedef alınmakta ve Bağdat rejimi buna ortak edilmek istenmektedir. Sermaye iktidarı bu konuda önemli mesafeler alındığını, "zafer" edalarıyla açıklıyor. Emperyalizmin ve Siyonizm'in çıkarları doğrultusunda Suriye'deki gerici iç savaşta taşeron olarak yer alan Türk devleti, Suriye'nin yıkılıp yıkılmasında önemli bir rol oynadı. İzlediği Suriye politikası onu batağa saptığı için şimdi Şam yönetimiyle barışmak istiyor. Türlü nedenlerin arasında Kürt halkı ve hareketinin Rojava kazanımlarını tasfiye etme hedefi de yer alıyor.

Türk sermaye devleti, Ortadoğu'da yaşanan yıkımın, çekilen acıların ve akıtılan kanın önde gelen sorumlularından biridir. Türkiye'nin dinci-faşist iktidarı, emperyalizm ve Siyonizm'le suç ortaklığı eşliğinde ve yayılcı emelleri uğruna Ortadoğu halklarına karşı suç işlemeyi sürdürüyor. Suriye ve Irak'taki işgalci güç konumunu güçlendirmek ve yaymak istiyor. Bunu yaparken de aynı zamanda Kürtlerin bölgesel düzeydeki kazanım-

larını tasfiye etmek için çırpınıyor. Emperyalist hegemonya mücadelesinin ana sahnesi olan Ortadoğu'da karşı karşıya duran ABD ve Rusya arasındaki çekişmenin yarattığı manevra olanaklarından da yararlanarak hedeflerine varmayı amaçlıyor. Hedefleri arasında Kürtlerin kazanımlarını yok etmek olduğu gibi, komşu ülkelerin sınır bölgelerini işgal etmek gibi sinsi hesaplar da yer alıyor.

"ASKERİ, GÜVENLİK İŞBİRLİĞİ" VE "TERÖRLE MÜCADELE MUTABAKAT ZAPTI"

Türk sermaye iktidarı genel olarak Ortadoğu, özel olarak Kürt sorunu konusunda izlediği dış politikadaki hedeflerini gerçekleştirme çabası içindedir. Irak ile geliştirilen ilişkiler ve varılan anlaşmalar da bunun bir parçasıdır. Türkiye, özellikle PKK'ye karşı bölgesel düzeyde sürdürdüğü tasfiye-imha amaçlı saldırılarında kendisine yeni suç ortakları arıyor. Bu suç ortaklığında KDP'nin yanına Irak yönetimini de eklemek istiyor. Irak hükümetiyle açtığı yeni sayfa ile kimi "başarılar" elde etmiş bulunuyor. Türkiye ve Irak dışişleri ve savunma bakanları ile istihbarat yetkililerini bir araya getiren "Yüksek Düzeyli Güvenlik Mekanizması" toplantısı bunun göstergelerinden biri.

"Yüksek Düzeyli Güvenlik Mekanizması" toplantısının dördüncüsü 15 Ağustos'ta Ankara'da gerçekleştirildi. Görüşmelerin ardından Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ve Irak Dışişleri Bakanı Fuad Hüseyin "Askeri, Güvenlik İşbirliği ve Terörle Mücadele Dair Mutabakat Zap-

tı" imzaladıklarını duyurdular. Tarafların "tarihi" olarak nitelendirdiği anlaşma kapsamında, iki önemli merkez kurulacak. Bunlardan biri, Bağdat'ta kurulan Ortak Güvenlik Koordinasyon Merkezi'dir. Merkez, söylendiğine göre "sadece terörizmle değil, insan kaçakçılığı, narkotik gibi sınır ötesi organize suç örgütleriyle de ortak mücadeleye" odaklanacak. İkinci merkez ise Musul yakınlarında yer alan ve 2015'den bu yana Türk devletinin kontrolünde olan Başika Üssü'nde kurulacak. Irak Dışişleri Bakanı Fuad Hüseyin, bu üssün kontrolünün Irak Silahlı Kuvvetleri'ne devredileceğini kaydetti.

Anlaşmanın "tarihi önemine" özel vurgu yapan Fidan, bu anlaşmayla "Terörle mücadele konusunda Irak'la geliştirmekte olduğumuz anlayış birliğini sahada somut adımlarla ilerletmeyi arzuluyoruz" diyor. İki ülke, geçen yıl aralık ayında ve Mart 2024'te benzer toplantılar yapmış, özellikle güvenlik alanında işbirliği yapmayı kararlaştırmışlardı. Tayyip Erdoğan'ın Nisan ayında Irak'a yaptığı ziyaret sırasında da 27 anlaşma ve mutabakat zaptı imzalanmış, taraflar "güvenliğin" yanı sıra ekonomi, ticaret, su, enerji, elektrik, ulaştırma gibi diğer alanlarda da ortaklığı derinleştirme yönünde adımlar atmışlardı. Taraflar, bu alanlardaki gelişmeleri ve hazırlıkları kurdukları Ortak Daimi Komiteler aracılığıyla ilerletmeyi ve sonuca bağlamayı kararlaştırmışlardı.

Erdoğan'ın ziyareti sırasında Irak, PKK'yi yasaklı örgütler listesine almıştı. 15 Ağustos'ta Ankara'da gerçekleştirilen toplantıdan önce ise Irak Yüksek Yargısı,

PKK'yle ilişkili olduğu iddia edilen Ezidiler Demokrat ve Özgürlük Partisi, Demokratik Mücadele Cephesi Partisi ve Özgürlük Hareketi'nin faaliyetlerini yasaklayan ve mallarına el koyulmasına zemin hazırlayan bir karar aldı. Irak Dışişleri Bakanı Fuad Hüseyin, Türk devletini memnun eden kararın önemine vurgu yaparak bu adımı, Irak'ın "PKK ve paravanlarıyla" mücadelede kararlı olduğunu göstergesi kabul etmek gerektiğini savundu. PKK'nın sadece Türkiye için değil Irak'ta toplum ve demokratik süreç için de tehdit oluşturduğunu öne sürdü.

Türkiye ve Irak dışişleri ve savunma bakanları ile istihbarat yetkililerinin Ankara'da imzaladıkları "Askeri, Güvenlik İşbirliği ve Terörle Mücadele" mutabakat zaptı, Türk devleti ile KDP'nin stratejik ortaklığına Irak'ı da dahil etme çabasıdır. Merkezinde ise Kürt hareketini ve Kürt halkının kazanımlarını tasfiye etme hedefi vardır. Kürt halkının meşru ulusal özgürlük ve eşitlik istemleri uğruna verdiği mücadeleyle elde ettiği kazanımlar tehdit altındadır. Kürt halkı ve hareketinin büyük fedakarlıklar ve bedellerle bölgesel düzeyde elde ettiği ulusal demokratik kazanımları savunmak ve bu kazanımları gasp etmeye dönük her türlü saldırganlığa karşı Kürt halkının yanında yer almak, Türkiyeli işçilerin, emekçilerin ve devrimcilerin temel görevleri arasındadır.

“Abbaslı gösteriden” ne kaldı?

Batı Şeria'daki Filistin yönetiminin şefi Mahmud Abbas 15 Ağustos'ta TBMM'de konuşma yaptı. Meclisi olağanüstü toplantıya çağıran ve oturumun açılış konuşmasını yapan AKP'nin HAS partiden devşirdiği Numan Kurtulmuş, İsrail'in Gazze'de devam eden soykırım savaşını “sert” ifadelerle eleştirdi. Filistin davasına “tam destek” veren Kurtulmuş'u tanımayanlar, onu Filistin halkının kırk yıllık dostu sanabilirdi. Gösteriyi organize eden AKP şefi Tayyip Erdoğan'da mecliste yerini almış, Abbas'ın konuşmasını dinleyerek ayakta alkışlamıştı.

Hem Numan Kurtulmuş hem medya Abbas'ı “Filistin Devlet Başkanı” diye takdim ederek gerçeği çarpıttı. Abbas'ın bu sıfatla anılması, “mühim” bir konuk olduğu algısı yaratmayı amaçlamış olabilir. Oysa Filistin devleti diye bir şeyin olmadığı, Mahmud Abbas'ın ise Batı Şeria'daki “iradesiz/etkisiz” yönetimin “çaresiz” başkanı olduğu bir sır değil. Bu arada Abbas'ın güya yönettiği Batı Şeria'nın kent ve kasabaları her gün İsrail tarafından bombalanıyor, gençler ve çocuklar katlediliyor, evler yıkılıyor, keyfi tutuklamalar gününbirlik yapılıyor, tutuklananlar vahşi işkencelerden geçiriliyor. 7 Ekim'den bu yana 10 binden fazla kişi keyfi bir şekilde işgalci Siyonistler tarafından tutuklandı, yüzlerce genç ve çocuk ise katledildi.

İşgalci İsrail ordusu vahşetini sergilerken, Mahmud Abbas'ın başında bulunduğu yönetimin polisi, tam bir aymazlıkla işgale karşı direnen gençleri tutuklamak, silahlarına el koymak, Siyonist askerlere karşı yollara yerleştirilen patlayıcı maddeleri temizlemekle uğraşiyor. Üstelik bu utanç verici işleri Gazze'de soykırım devam ederken de sürdürdü/sürdürüyor. İşte Abbas'ın başında bulunduğu (devlet diye takdim edilen) yönetim bu tür utanç verici icraatlara imza atıyor.

***

TBMM'ye hitaben yaptığı konuşmada Erdoğan'a ve rejimine övgüler dizmek zorunda kalan Abbas, Filistin'e verdiği destekten dolayı Türkiye'ye de teşekkür etti. Konuşma birkaç defa ayakta alkışlandı. O atmosferde coşkuya kapılan Abbas, Gazze'yi ziyaret edeceğini bile söyledi. Abbas'ı Ankara'ya çağıran Erdoğan'la müritleri, soykırım yapan İsrail savaş aygıtına petrol taşımaya devam ederken, Filistin

halkına nasıl da “büyük ve sarsılmaz” bir destek sunduklarını güya dünyaya ilan ettiler. Bu kadar riyakarlığa bu denli ahlaksızlığa dünyada pek az rastlanır. Cehennem koşullarının hüküm sürdüğü Gazze üzerinden bile gösteri organize etmek ve bundan politik rant devşirme hesabı yapabilecek kadar her tür değerden yoksun olabilmek için siyasal İslamcı olmak gerekiyor herhalde.

AKP şefiyle şürekası “iyi iş çıkardık” havasında meclisten ayrıldı. Zira soykırımcı çeteye sundukları hizmet defalarca ifşa edilmiş, “İsrail'le ticareti kestik” diye caka sattıktan sonra bile, Saray rejiminin en çok kayırdığı şirketlerden Zorlu Holding'in işgalci İsrail ordusuna ucuz elektrik sağlayan sözleşmeyi yenilediği ortaya çıkmıştı. Erdoğan'ın İsrail'e “ağır” eleştiriler yaparken pratikte ırkçı-Siyonistlerle işbirliğini devam ettirdiğini Arapça yayın yapan kanallar da sık sık dile getirmeye başladı. Bu kadar teşhir olmuşken, Abbas'ı kullanarak “Filistin'den yana” gösterisi yapabilmek, olayın ahlaksızlık boyutu

bir yana bırakılırsa eğer az şey sayılmaz.

***

Saray beslemesi medya olayı büyüterek verdi. Bu vesileyle “Erdoğan mazlumlardan yana” safatasını yeniden pazarlamaya çalıştı. “Uzman” titri ile anılan bazı kişiler ise, olayı uluslararası ve bölgesel politika bağlamında “analiz” etti. TV programlarında Saray rejiminin uluslararası politikada etkili bir hamle yaptığı, son dönemde dışlandığı kimi süreçlere yeniden dahil olabileceği, Filistin-İsrail çatışmasında arabuluculuk yapacağı vb. minvalde “tespitler” yapıldı.

“Derin analizlerden” bu tür sonuçlar çıkarılabilir olsa da Abbas'ın TBMM'ye hitap etmesinin Filistin'de veya Ortadoğu'da herhangi bir gelişmeye ya da olaya etkisinin olduğuna dair hiçbir veri bulunmuyor. Zira ne gösteriyi organize eden Erdoğan'ın bölgesel politikasını değiştirmek gibi bir derdi, ne Abbas'ın şu veya bu olaya müdahale edebilecek gücü ya da iradesi var. Erdoğan Abbas'ı kullana-

rak gösteri yapma hedefine ulaştı. Kimsenin dikkate almadığı “etkisiz elaman” Abbas ise, TBMM'de gördüğü ilgi ve destekle “büyük adam” olduğu hissini birkaç saat için deneyimleme fırsatı buldu.

Abbas meclisteyken ya da sonrasında İsrail'e istihbarat sağlayan Kürecik üssü kapatılmadığı gibi İncirlikten soykırımcı orduya silah taşıyan ABD uçaklarının kalkışı da engellenmedi. Bu arada ne Azerbaycan petrolünün Siyonistlere taşınması yasaklandı ne Erdoğan'ın kayırdığı Zorlu Holding İsrail kışalarına ucuz elektrik tedarik etmekten men edildi. Yani AKP şefi Mahmud Abbas'ı kullanarak gösterisini yaptı, İsrail'e “sert” mesajlar verdi ama soykırımcı ordunun ihtiyaçlarını karşılama görevinde hiçbir aksamaya meydan vermedi.

Bu olay, sermayenin siyasal İslamcı temsilcilerinin kendi sefil çıkarları dışında bir “değer” tanımadıklarını bir kez daha gözler önüne sermiştir...

Orman yangınları ve iktidarın vurdumduymazlığı

Geçtiğimiz hafta ülkenin birçok ilinde başlayan orman yangınları günlerce söndürülemedi. 15 Ağustos'ta Uşak, Aydın, Manisa, Çankırı, Bolu, Karabük, Muğla ve İzmir'de başlayan yangınlarda 5 bine yakın kişi tahliye edildi. Her yaz emekçiler benzer yangınlarla boğuşuyor ve evlerini, geçim kaynaklarını, yaşamlarını kaybediyor. Buna rağmen yangınların önlenmesi için tedbir almayan iktidar, yangınların çıkış sebeplerini de "bireysel" hatalarımız gibi göstererek esas sorunun üzerini örtmeye çalışıyor.

En büyüğü İzmir'de yaşanan yangınların da sebebi insan hatası olarak gösterilmek istendi. Karşıyaka Karatepe'de başlayan ilk yangın "söndürüldü" ancak soğutma işlemi yapılmadığı için ertesi gün yeniden başladı ve yerleşim alanlarına inerek hektarlarca alanın, onlarca evin ve küçükbaş hayvanın yanmasına sebep oldu. Bölgede yaşayan emekçiler yangının saatlerce yetkili kurumlar tarafından seyredildiğini, müdahalenin yetersiz kaldığını, söndürme araçlarının niteliksizliğini duyurmaya çalıştı. Raporajlara bölgenin yıllardır ranta açılmak ve lüks konutlar yapılmak istendiği de yansdı.

Yangınların ardından yapılan açıklamalarda iktidar ile yerel yönetimler birbirlerini suçlayarak sorumluluk almaktan kaçtı. İki tarafın da doğal afetlere yönelik önleyici ya da sonrasına ilişkin hazırlıkları olmadığı bir kez daha gün yüzüne çıktı. Son yaşananlar da Tayyip Erdoğan'ın akıllara zarar "Merkezi yönetim ile yerel yönetim el ele vermezse oraya hizmet gelmez" tehditvari sözlerini doğruladı.

İktidara yakın gazeteler yangınlara ilişkin "provokasyon" diyerek yangının çıkış nedenlerinin üzerine örtmeye çalıştı, "yeşil vatan kahramanları" manşetleriyle söndürme çalışmalarının "başarılı" olduğu yalanını pompaladı. Halbuki yangınlar günlerce söndürülemedi ve bazı yerlerde yangının çıkış sebebinin bakımı yapılmayan elektrik telleri olduğu Vali tarafından itiraf edildi.

EMEKÇİLER DOĞAL AFETLER KARŞISINDA SAVUNMASIZ BIRAKILDI

Yağmur, sel, deprem, yangın gibi doğa olaylarının emekçiler için felakete dönüşmesinin esas nedeni rant politikalarıdır. Çarpık kentleşme, mega projeler,

madencilik faaliyetleri vb. için doğanın talana ve yağmaya açılması en basit doğa olayları karşısında emekçileri çaresiz bırakmaktadır. Oysa insanlık yüzlerce yıllık tarihi boyunca doğa olaylarına karşı hayatta kalmayı öğrenmiş, teknik-bilimsel gelişmeler elde etmiş ve neslini kuşaklar boyu aktarabilmiştir. Ancak kapitalizmin işleyişi, geline nokta da doğa karşısında emekçileri bir kez daha savunmasız bırakmış ve adeta yüzlerce yıl öncesine geri götürmüştür.

Sermaye devletinin bugünkü temsilcisi gerici-faşist iktidar da yıllardır tercih ettiği politikalarla doğal yaşam alanlarını rant elde etmek için kapitalistlere peşkeş çekti. Yüzlerce yılda oluşan bitki örtüleri, canlı popülasyonu, su yolları, doğal denge geri dönüşsüz şekilde tahrip edildi.

Önleyemedikleri felaketlerin en büyük sebebi kendileridir. Lüks, şatafat, savaş, koruma giderleri gibi kalemlere ayrılan paylardan zerre tasarruf etmeyen iktidar doğal afetleri önlemeye yönelik kaynakları "tasarruf" adı altında kısıtıyor. Yangın söndürmede önemli bir yeri olan Dalaman orman yolu, Kütahya yangın havuzu, Zonguldak yeni orman yolu, Bergama helikopter pisti, Osmaniye yangın ekip binası ihaleleri iptal edilmiştir. Üstüne üstlük bu ihalelerin toplam bedeli Tarım Orman Bakanı'nın bindiği Mercedes'le aynı fiyata denk gel-

mektedir. Beklenen depremlere yönelik hazırlıklar ise söylemden öteye geçmiyor. Dere yatakları imara açılmaya devam ediliyor. HES'lerin ve maden şirketlerinin doğaya verdiği zararlara karşı çıkan köylüler jandarma saldırıları ile susturulmak isteniyor. Her yıl aynı aylarda çıkan orman yangınlarına gereken müdahaleler yapılmıyor vb...

Gelinen yerde gerici faşist iktidar doğa olayları karşısında tam olarak acziyet içerisinde. Artık en küçük yağmur yağışının, yangın ya da depremin sonuçları emekçiler için çok ağır olmaktadır. Her yangın felaketinin ardından insan hatasından, küresel ısınmadan, kuraklıktan bahsedilirken, çıkacak yangınlar bilinmesine rağmen önlem alınmaması iktidarın sorumsuzluğu ve vurdumduymazlığıdır.

***

Meydana gelen yangınların söndürülememesinin bir yanını iktidarın bu alandaki hazırlıksızlığı (yeterli ekipman olmaması vs.) ve beceriksizliği (var olan ekipmanları organize edememesi, süreci yönetememesi vs.) oluşturmaktadır. Öte yandan iktidar, yangınları bilinçli olarak seyretmektedir. Çünkü yanan ormanlık alanların eninde sonunda ranta açıldığı artık bilinen bir gerçektir. Yanan alanların orman vasfından çıkmasıyla doğrudan

imara açılması iktidarın politikasıdır.

2007'nin temmuz ayında Muğla'da çıkan orman yangınında 300 hektarlık orman ve zeytinlik arazisi yok oldu. AKP eski milletvekili İbrahim Aydın o bölge için "Kesinlikle imara açılmayacak" demişti. Ancak yanan araziye sadece 5 yıl sonra 2012'de ilk otel, 2016 ve 2018'de de ayrı ayrı lüks oteller açıldı. Bölgede Ocak 2024'te yeniden villa inşaatları başladı.

Yanan ormanlık alanlar kendi haline bırakılsa dahi yeniden yeşermesi mümkünken yapılan tercihler iktidarın hesaplarını ortaya seriyor. İktidar, karşısında örgütlü bir güç görmediği için bu kadar pervasızca hareket edebiliyor. Doğayla uyum içinde yaşamak da doğal afetlerin felakete dönüşmeden önlenmesi de mümkün.

Gerici-faşist rejim işçiye, doğaya, insana, hayvana düşmanlıktan geri adım atmayacaktır. İşçi ve emekçiler, "Yetkili kurumlardan" çözüm beklemek yerine tüm yaşamı yıkıma doğru sürükleyen bu açgözlü sistemi ve sahiplerini alaşağı edip, insanın ve doğanın özgür kalacağı sosyalizm için mücadeleye adım atmalıdır.

AKP gericiliğinin 23 yıllık bilançosu

AKP'nin kuruluşunun 23. yılı vesilesiyle geçtiğimiz günlerde bir program gerçekleştirildi. Tayyip Erdoğan AKP'nin 23. yılını selamlarken, "Türkiye'nin AK Partili yılları her alanda Cumhuriyet tarihinin en parlak dönemi olarak kayıtlara geçmiştir" iddiasını ortaya attı. Konuşmasını gürültülü alkışlar eşliğinde bir dizi şaşalı, gerçek dışı ve uydurma söylemlerle tamamladı.

Erdoğan konuşmasında AKP'nin iktidara gelmesinin öncesi ve sonrasını rakamlarla "analiz" etti. İktidara geldikleri 2002 yılından bu yana eğitimden sağlığa, demokrasiden insan haklarına kadar her alanda Türkiye'ye çağ atlattıklarını, dahası "Türkiye'yi yasakların, baskıların ve korkuların kol gezdiği bir ülke olmaktan çıkardıklarını" hiç utanıp sıkılmadan iddia edebildi. Bu söylemleri sadece Erdoğan değil, AKP'nin diğer sözcüleri de sık sık dillendiriyor. Oysa ülkenin gerçekleri başka şeyler anlatıyor.

AKP'Lİ YILLAR VE EĞİTİM SİSTEMİ

Milli Eğitim Bakanı AKP iktidarı boyunca 9 kez değiştirildi. Her yeni gelen bakan eğitim sistemini baştan aşağı değiştirerek bataklığa daha çok sapladı. AKP iktidarı boyunca özellikle dinci-gerici propagandanın çocuklara dayatılmasının önü sonuna kadar açıldı. Birçok kez yapılan müfredat değişikliği ile eğitim süreci bilimsellikten uzak, dinci-gerici ideolojiyi çocukların zihinlerine zerk eden bir mekanizmaya dönüştürüldü.

2012 yılında yasalaşan 4+4+4 eğitim modeli ile dinci-gerici ve piyasacı eğitimin önü ardına kadar açıldı. Özellikle İmam Hatiplerin giderek yaygınlaştırılması, okullara öğretmen yerine imamların atanması, zorunlu din kültürü derslerinin artırılması vb. dayatmalar Erdoğan'ın "dindar/kindar nesiller yetiştireceğiz" söylemini gerçekleştirmek için atılan adımlar oldu.

Erdoğan, kendi iktidarlarında 76 olan üniversite sayısının 208'e çıktığını, öğretmen sayısının ise 626 binden 1 milyon 32 bine çıkarıldığını öne sürüyor. Fakat üniversite eğitiminin niteliğindeki gerilemeye değinmiyor, öğretmen sayısının arttığını söylüyor fakat atanamayan ve özel öğretmenlik yaparak üç kuruş çalışan öğretmenlerden bahsetmiyor. Öğretmenlik mesleğini yapamadığı için

intihar edenleri es geçiyor. Eğitimle ilgisi olmayan, gerici propagandası yapmak için görevlendirilen meczupların sayısından da söz etmiyor.

İlerici/nitelikli akademisyenlerin çoğunun tasfiye edildiği üniversiteler ise gerici ve yandaş hocalara teslim edildi. "Saray soytarısı" denebilecek tipler rektör diye atandı. Öte yandan, yurt ve yatak kapasitesinin 962 bine çıktığından dem vuruyor, fakat biliyoruz ki öğrencilerin barınma sorunu hiç olmadığı kadar derinleşmiştir. Barınma ve geçinme sorunundan dolayı yüz binlerce öğrenci ya hiç kayıt yaptırmadı ya da üniversitelerden ayrıldı. Pek çok öğrenci tarikatların yurtlarında kalmaya mahkûm edildi. Tarikat ve cemaat yapılanmalarının eğitim sistemi üzerindeki etkileri bununla da sınırlı değil. "Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum" (ÇEDES) projesi ile "manevi destek" adı altında uygulanan eğitim-öğretim sistemi ile gerici odaklar okullara yerleştirildi.

AKP'nin övünç duyduğu fakat gerçeklerin çok başka olduğu eğitim sistemi modellemesi ile bilimsellikten ve laiklikten uzak, gerici, ucube bir sistem hakim kılındı. Bu durum, "eğitim seviyesi arttıkça AKP'ye oy verenlerin oranı düşüyor" diyen bir zihniyet için kötü olmasa gerek.

AKP'Lİ YILLAR VE SAĞLIK SİSTEMİ

Erdoğan'ın bir diğer övünç kaynağı ise Türkiye'nin sağlık sistemi. Yapılan 25 yeni şehir hastanesini, "otel konforunda" yatak kapasitelerini, sağlık çalışanı sayısının arttığını söyleyerek "sağlık sistemine çağ atlattıklarını" bile iddia ediyor. AKP döneminden önce Türkiye'de buzdolabı olmadığını söyleyecek kadar şirazeden çıkan Erdoğan, Mersin Şehir Hastanesi'nin açılışında yaptığı konuşmada ise şu lafları etti:

"Ülkemizdeki sağlık hizmetlerinin hem sistem hem kalite olarak Avrupa ve Amerika başta olmak üzere dünyanın her yerinden katbekat üstün olduğunu bilmenizi istiyorum."

Erdoğan'ın sağlık sistemine dair sıraladığı afaki rakamları ve şişirdiği balonları bir kenara bırakırsak, gerçeklerin bambaşka şeyler anlattığı görülecektir. Sadece pandemi döneminde yaşanan ucubeliklere bakıldığında bile bu söylemlerin nasıl da çarpıtma ve sahte olduğu görülecektir.

Türkiye'de eğer varlıklı değilseniz, nitelikli sağlık hizmetine ulaşmanız çok zor. Bugün hastane kapasiteleri ve sağlık personelinin çokluğundan dem vuran Erdoğan, hastanelerde nitelikli doktorların

kalmadığı gerçeğini es geçiyor. Bugün en basit bir rahatsızlıkta dahi aylar sonrasına randevu alındığından bahsetmiyor. Ateş pahası olan özel hastanelere yönlendirilen hastaların buralarda adeta soyulup soğana çevrildiğinden de bahsetmiyor. Sağlık emekçilerine yönelik şiddetteki artışı da yok sayıyor. Türkiye'deki sağlık sisteminin geldiği nokta an itibarı ile içler acısı bir durumdadır ve bunun sıkıntısını hem sağlık emekçileri hem milyonlarca işçi-emekçi çekiyor.

AKP'Lİ YILLAR VE KRİZ

Erdoğan, 2001 ekonomik krizinin ardından yapılan ilk genel seçimde, ucube seçim sisteminden de yararlanarak tek başına iktidara geldi. Uzun yıllar boyunca 2001 krizinin eleştirisini yaparak, krizin yarattığı sorunları kendinden önceki kötü yönetim biçimlerinin üstüne yıkan bir propaganda hattı izledi. Fakat AKP iktidarı döneminde gerçekleşen 2008 krizini "kriz bizi teğet geçti" argümanı ile hafif göstermeye çalıştı. Bugün gelinen aşamada yeni ve daha ağır bir kriz döneminin içindeyiz. On milyonlarca insan açlık sınırının dahi altında bir ücretle yaşamak zorunda bırakılıyor. İğneden ipliğe kadar hemen her şeye peş peşe zamlar yapılıyor. Enflasyon yükseliyor, alım gücü

düşüyor. Emekçiler derin sefaletin içine itilirken bir kapitalistlerin kârı artıyor bir de saraydaki lüks ve şatafatta sınır tanınmıyor.

Bu kriz dönemi boyunca ekonomi bakanı ve Merkez Bankası başkanı defalarca değiştirildi. Erdoğan'ın kendini "ekonomist" ilan etmesinden bu yana kapitalist ekonominin yasalarını alt-üst eden politikalar ile ekonomik-kriz daha da derinleştirildi. Uzun süre savunduğu "Nas" politikasından vazgeçen Erdoğan, ekonominin başına Mehmet Şimşek'i getirdi. Mehmet Şimşek ise, işe Erdoğan'ın aksine faizleri yükselterek başladı ve hemen ardından Erdoğan'ın desteği ile İMF'siz IMF programı olan Orta Vadeli Programı (OVP) oluşturdu. OVP ile yapmak istenen şey ise bir dizi başka saldırının yanı sıra "vergiyi tabana yayarak" krizin faturasını geniş emekçi kitlelerin sırtına yüklemekten başka bir şey değil.

Türkiye ekonomi tarihinin belki de en büyük krizini yaşadığımız bu dönemde, Erdoğan'ın iktidarın izlediği ekonomi politikalarından hicap duymadan övünçle söz etmesi, sefaletle mahkûm ettiği on milyonlarca emekçi ile alay etmekten başka bir anlam taşımıyor.

AKP'Lİ YILLAR VE HUKUK SİSTEMİ

Erdoğan'ın konuşmasındaki bir diğer vurgu ise adalet üzerine idi. Erdoğan adaletten bahsederken ülkedeki hâkim ve savcı sayısının arttığını ve bunun daha adil bir ülke yarattığından dem vuruyor. Böylece yapılan yeni adalet sarayları ile "merdiven altında adalet dağıtılan eski Türkiye manzaralarına" son verdiğini iddia ediyor. Oysa ki AKP döneminde en çok tartışılan konulardan biri yargının saray rejimine tabii olması ve hapishane sayılarının artması idi. Son yıllarda ise AKP-MHP rejimi kendi Anayasasını bile paçavra gibi buruşturup çöpe atmış, yargı erki sarayın kullandığı bir aparata dönüştürülmüştür.

Öte yandan, Türkiye'de özellikle siyasi davalarda talimatla iş yapmayan savcı veya hakim neredeyse kalmadı. Gezi davası ve Kobani davalarında kesilen siyasi cezalar, artık kısıntısı bile kalmayan burjuva hukukunun da tam bir çöküş içinde olduğunu kanıtlıyor.

AKP'nin kurduğu bu "adil düzende" mafya ve çetelerin, uyuşturucu kaçakçılığı yapanların, kara para aklayanların, kadın katillerinin, çocuk tecavüzcülerinin, dolandırıcıların vb. suçluların açık ve aleli bir şekilde cezasızlıkla ödüllendirildiğini görüyoruz. Boğazına kadar yolsuzluğa batmış yandaş şirketler ve havuz medyasının hiçbir şekilde denetlenmediği ve cezalandırılmadığı, tersine hibeler, vergi afları ve yeni teşviklerle ödüllendirildiğini görüyoruz.

Erdoğan'ın ünlü "ileri demokrasi" pavarasını pazarlamaya başladığı günden bu yana demokratik hak ve özgürlüklere adım adım daha azgınca saldırdı. İşçilere, emekçilere, öğrencilere, öğretmenlere, gazetecilere, akademisyenlere, sanatçılara, kadınlara, Kürt halkına, Alevi inancına saldırdı. Kendisine biat etmeyen toplum kesimlerini devlet şiddetiyle sindirmeye çalıştı. Kendisi hakkında yapılan suçlamaları kabul etmediği gibi, rejimin ucubeliklerini eleştirenleri "terörist" ilan etti. Konuşma dili baştan sona küfür, tehdit, hakaret, şeytanlaştırma gibi iğrenç içeriklerle bezeli hale getirildi.

Öte yandan, AKP'li yıllar siyasi "açılımların" yaşandığı bir dönemdir aynı zamanda. Başta "çözüm süreci" olmak üzere sözde "Kürt açılımı", "Alevi açılımı", "Roman açılımı" gibi siyasal açılımlar ile sahte vaatler verilmiş ve ardından bütün bunların üstü çizilmiştir. Seçim hezimetine uğradıklarında, tüm bu söylemleri bir kenara iterek azgınca yaptığı saldırılarla iktidarını tahkim edebilmek için ülkeyi kana buladıklarını dönemin AKP'li başbakanı Ahmet Davutoğlu bir konuşmasında itiraf etmiştir.

SON OLARAK...

AKP özet olarak, adalet ve hukuk kavramının artık kısıntısının dahi bırakılmadığı, eğitim ve öğretim sisteminde laik ve bilimsellikten uzak dinci-gerici müfredatla gençliğin kuşatıldığı, kapitalistlere her türlü imtiyaz tanınırken işçi ve emekçilerin haklarının her geçen gün tırpanlandığı, yap-işlet-devret modeli ile yandaş şirketlere kâr garantili kamu ihalelerinin peşkeş çekildiği, sürekli kendini tekrarlayan ekonomik ve sosyal krizlerin faturasının geniş kitlelerin sırtına yıkıldığı, gençliğin geleceksizliğe itildiği, kadınların katledildiği ve yaşam haklarının giderek kısıtlandığı, muhalif gazetecilerin tutuklandığı, hiçbir alanda liyakatin kalmadığı bir dönemin hem yaratıcısı hem uygulayıcısıdır.

Tüm bunlar, AKP'li yılların Türkiye'nin en karanlık dönemlerinden biri olduğunu inkâr edilemez bir şekilde gözler önüne sermektedir. Erdoğan'ın "Türkiye'yi yasakların, baskıların ve korkuların kol gezdiği bir ülke olmaktan çıkardık" sözünün ne kadar anlamsız, dayanaksız ve riyakarca olduğunu 23 yıllık panoramadan görebiliyoruz.

K. TORLAK

Hacı Bektaş-ı Veli'yi anma etkinlikleri üzerine

61. Ulusal, 35. Uluslararası Hacı Bektaş-ı Veli'yi Anma Törenleri sona erdi. Diyanet İşleri Cemevi Başkanlığı özellikle son iki yıldır Hacıbektaş-ı Veli'yi Anma etkinliklerinin içini boşaltmak için mesai yaptı, yapıyor. Cemevi Başkanlığı aynı zamanda Alevilerin fetva kurumu olma rolüne soyunmak istiyor.

Diyanet bünyesindeki Cemevi Başkanlığı, ilerici Alevi örgütleri ve Hacıbektaş Belediyesi'nin ortaklaştığı etkinlikleri sabote etmek için harekete geçti. Hem türbeyi hem de Kültür Sitesini işgal etti. Hacıbektaş Kültür Sitesi'nin kapılarını ilerici Alevi örgütleri ve Hacıbektaş Belediye Başkanlığı'na kapatmak istedi.

İlerici Alevi örgütleri Hacıbektaş Türbesi'nin işgal edilmesine tepki gösterdiler. Dergâhta oturma eylemi gerçekleştirdiler. Cumhurbaşkanlığı kararı, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde kurulan Alevi Bektaş Kültür ve Cemevi Başkanlığı aracılığıyla Hacıbektaş dergâhı işgal edildi. Hacıbektaş Kültür Sitesi de işgalden payını aldı. Hacıbektaş Kültür Sitesi'nin kapıları ilerici Alevi örgütleri ve Hacıbektaş Belediye Başkanlığı'na kapatıldı.

İlerici Alevi örgütleri Hacıbektaş Türbesi'nin işgal edilmesine karşı dergâhta oturma eylemi gerçekleştirdi. Eylemde ABF Genel Başkanı Mustafa Aslan konuşma yaptı. Dergâhın işgaline, Hacıbektaş anma etkinliklerinin içini boşaltma planlarına geçit vermeyeceklerini gösterdiler.

Törende Alevi örgütleri tarafından gerçekleştirilen değerlendirme toplantısının sonuç deklarasyonu da okundu. Alevi Bektaş Federasyonu Genel Başkanı Mustafa Arslan tarafından okunan deklarasyonda, siyanürle altın aramaya ve buralarda yaşanan doğa katliamlarına son verilmesi istendi. Deklarasyonda Alevilerin eşit yurttaşlık hakkı, Madımak'ın utanç müzesi olması, zorunlu din dersleri dayatmasının son bulması, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması vb. gibi yakıcı talepler de yer aldı.

Hacı Bektaş-ı Veli Anma Törenleri'nin içinin boşaltılması ve kültürel-senatsal etkinliklerin kısırlaşması için devletliler organize bir çaba içindeydi-

ler. Devlet Aleviciliğinde ifadesini bulan anlayışı törenlere egemen kılmak istediler. Etkinlikleri devlet Aleviciliğine kan taşımak için kullanmaya çalıştılar. Paneller ve resmi açılış programlarına da gerici damgasını vurdu.

Bu yıl Hacıbektaş Belediyesi ve ilerici Alevi örgütleri anma etkinlik programında ortaklaştılar. Katılımcılığı özümseyen ilerici Alevi örgütleri ve Hacı Bektaş Belediyesi, süreci ilerici bir anlayışla örmeyi ele aldılar. Anma etkinliğinin içeriğini ulusalcı temelde örmeye çalışan anlayış yerine evrensel öğeleri, Alevilerin ilerici birikimini öne çıkaran panel ve etkinlikler gerçekleştirdiler.

Devrimci güçlerin katılımındaki istikrarlı zayıflama ise sürdü. Reformist solda da benzer bir durum var. Bunun tek istisnası Hacıbektaş Belediyesi'nde belediye meclis üyelerinin bulunması nedeniyle TİP'ti. TİP'in yanı sıra TKP de anma etkinliklerini özel bir ilgiye konu etti. Sermaye devleti bu yılki etkinliklere yönelik ilerici ve devrimci etkiyi sınırlamak için özel bir çaba harcadı. "Güvenlik" gerekçesiyle ilçenin giriş çıkışları tutuldu.

KOMÜNİSTLERİN ŞENLİKLERE YÖNELİK MÜDAHALESİ

Sınıf devrimcileri, Hacıbektaş-ı Veli'yi Anma Etkinliklerini devrimleştirme bakışının gereği olarak yıllardır sürdürdükleri istikrarlı müdahaleyi bu yıl da yaptılar. Komünistler şenlikler üzerine hazırladıkları bildirimleri dağıttılar. Ekonomik-sosyal yıkım programına ve faşist saldırılara karşı mücadele çağrısını yükselttiler.

Komünistler gündeme ilişkin ajitasyon ve propaganda konuşmaları gerçekleştirdiler. Bunların yanı sıra daha önceden planladıkları, "Alevi sorunu", "demokrasi, bağımsızlık ve ulusal sorun" konulu söyleşiler gerçekleştirdiler. Bu yıl şenliklere anlamlı bir müdahalede bulunan sınıf devrimcileri, düzenin saldırılarının yoğunlaştığı böyle bir dönemde gericiğin dikkatini çeken bir çalışma yürüttüler. Dostları sevindirdiler, düşmanı üzdüler!

KAYSERİ BAĞIMSIZ DEVRİMCİ SİNİF PLATFORMU

İktidara sefahat, emekçilere derin sefalet

Sermaye iktidarı, kendi egemenliğini sürdürmek ve “dikensiz gül bahçesi” yaratmak için özel bir çaba sarf ediyor. Yarattığı krizin faturasını emekçilere keserken, yoksulları daha fazla sefalete mahkûm ediyor, “tasarruf” adı altında işçi sınıfı ve emeklilere “şükredin” diye vaazlar veriyor. Ancak kendi şatafatından bir miktar kısmak şöyle dursun, her geçen yıl israf bilançosu daha artıyor. Bu bilançonun yükünü sırtlayan da yine işçi ve emekçiler oluyor.

Asgari ücrete bu yılın başından önce verilen zammın ardından, AKP’li sözcüler temmuz ayında ikinci bir zammın yapılmayacağını söylemişlerdi. Gereçleri ise, kısaca “kaynakların tükenmesi” ve “17 bin liranın verilebilecek en yüksek tutar” olduğu iddiasıydı. Lakin gerçeklere bakıldığında işler pek de öyle görünmüyor. Kaynakları kendi çabalarıyla tüketen AKP-MHP iktidarı, sermayeye vergi affı ve Orta Vadeli Program gibi ödülleri sunarken, yağmalanan kaynakları tekrar yerine koyabilmek için işçi ve emekçilere saldırmaya devam ediyor. Kapitalistlere sundukları bu ödüller, işçilerin yaşamını adeta cehenneme çevirdi.

2024 yılı, AKP tarafından “emekli yılı” ilan edildi. Asgari ücret sürecinde sergilenen orta oyununda, emeklilere sahte vaatler sunuldu. Sonuç olarak, emekliler de “para yok” yalanına inandırılmaya çalışıldı. İş ücretlere zam yapmaya gelince, papağan gibi aynı cümleyi tekrar ettiler; “kaynak yok”. Bu açıklama ile hem bütçeyi hem Merkez Bankasını hem hazineyi yağmaladıklarını ilan etmiş oldular. Buna karşın işçi-emekçilere ve emeklilere “bu iflasın yükünü siz çekeceksiniz” diye küstahça dayatmada bulundular. Elbette bu, iktidarın elinde para olmadığı anlamına gelmiyor. Aksi durumda kapitalistler AKP-MHP rejiminin sunduğu imkanlarla servetlerine servet katmaya devam edemezdi. Çünkü “az kazandıktan çok, çok kazandıktan az ya da sıfır vergi” alma po-

litikasına devam eden iktidar ne kapitalistlere teşvikler sunmaktan vazgeçti ne şatafat ya da israftan geri durdu. Yani ellerinde para çok ancak işçilere ve emeklilere para yok...

Merkezi yönetim bütçesine bakıldığında 97 milyar lira açık verirken, temmuz ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 81,6 arttı. Bu demek oluyor ki, sermayeye teşvikler devam ederken, işçi sınıfından alınan vergilerle bu bütçe asgari düzeyde iyileştirilmek isteniyor.

Bu yıl “Orta Vadeli program/OVP” adı altında başlattıkları saldırının bir nedeni de bütçe açığını kapatma çabasıdır. Hedeflerine ulaşabilirlerse eğer, bu saldırıları kalıcı hale getirmeye çalışacaklar. Sömürü ve soygun aynı pervasızlıkla devam

ettirilecek, saldırı programının yalnızca ismi değişecek. İşlevi ya da yarattığı etki ise büyüyerek devam edecek.

Tabii ki, rejimin yaptığı israfı tek başına bununla sınırlamak mümkün değil. Kırtasiye için yapılan Ocak-Temmuz giderleri, geçen yıla göre yüzde 73,4 artarak 6 milyar 699 milyon TL’ye çıktı. Özellikle kamuya tahsis edilip, milyonlarca lira karşılığında kiralanılan lüks araçlar tepki çekerken, bu yıl kira bedelinin 4 milyar 750 milyon lira olduğu görüldü. Bunların içinde araç, hava taşıtı ve yüzer taşıtlar bulunuyor. Örtülü ödenek harcamaları geçen yılın iki katından fazlasına tekabül ederken, bütçe açığının 7 aylık bilançosu 844 milyar lirayı buldu.

Bu altı aylık tabloya bakıldığında kapitalist düzenin vahşetini görmek mümkün. Emekçilerin örgütsüz olma-

sını pervasızca istismar eden sermaye iktidarı, dün olduğu gibi bugün de işçi sınıfını daha fazla yoksullaştırmanın derdine düşmüşken, kapitalistlere ise büyük bir zenginlik sunuyor. AKP-MHP iktidarı, tasarrufun yükünü de işçi sınıfının omuzlarına yüklerken, böyle bir süreçte kendi şatafatından vazgeçmeye ise hiç niyetli değil.

İşçi ve emekçiler verili bu tabloya bugün için pasif ve sınırlı tepkiler gösteriyor olabilirler. Ancak sınıflar mücadelesi tarihi bize gösteriyor ki, bu tekil ve lokal eylemler elbette adım adım büyüyecek ve büyük yangının fitilini ateşleyecektir. Böylelikle sermaye ve onun temsilcisi olan iktidar bu kadar küstahça ve rahatlıkla hareket edemeyecek, gün işçi sınıfıyla öncülerini için doğacaktır...

S. SANCAR

Krizin faturasının kabardığı, emekçilerin yaşamındaki yıkımın derinleştiği bir süreçte sınıf devrimcileri kriz gündemli faaliyetlerini sürdürüyorlar.

Her geçen gün zorlaşan yaşam koşullarına karşı örgütlenme çağrısı yapılan faaliyetler yürütülüyor. Krizin faturası-

Esenyurt’ta afiş faaliyeti

nın emekçilere yıkılmasına karşı, artan faşist baskı ve teröre karşı mücadele çağrısı yükseltiyor. İşçi ve emekçilere

yapılan çağrıda sefalet koşullarına karşı çıkma çağrısı yapıldı.

“Krizin faturasına, faşist baskıya ge-

çit verme!” şiarlı afişler Esenyurt Tabala’da, Köyiçi’nde, Esencan Hastahane’si civarında, Balıkçulu Köprüsü’nde ve Doğan Araslı Bulvarı’nda yaygın bir şekilde kullanıldı.

KIZIL BAYRAK / ESENYURT

Emeğin Kurtuluşu İşçi Okulu

Kartal ve Avcılar'da Emeğin Kurtuluşu İşçi Okulu'nun üçüncüsü "Ücretli emek, sermaye, artı değer" başlığıyla gerçekleştirildi.

***

Kartal'da yapılan sunumda meta, ücret, emek, sermaye, emek gücü, üretim araçları kavramları üzerinde duruldu.

Sunumda, emeğin emek gücünden farkı çeşitli örnekler üzerinden ifade edilirken, emek gücünün her zaman bir meta olmadığı, köle, serf ve işçi arasında karşılaştırmalar yapılarak anlatıldı.

Eski üretim ilişkileri ve sınıflar ile günümüzdeki kapitalist sistemin karşılaştırmasının yapıldı, işçi ve kapitalist arasındaki ilişkinin kölenin efendisine, serfin feodal beylere olan bağlılığından farklı olduğu vurgulandı. İşçinin emek gücünü kapitalistlere sattığı söylendi.

Emek gücünün karşılığında ise hayat-ta kalacak ve ertesi gün işe gidecek kadar ücret aldığı ifade edildi.

Sunumun ardından soru-cevap kısmına geçildi. Bu kısımda Marksizm'in ekonomi politiğe yönelik eleştiriye olan katkıları, artı değer teorisi, üretim araçlarının özel mülkiyeti ve sınıflar arasındaki ilişki, emeğin değerinin belirlenmesindeki faktörler üzerine konuşuldu.

Okul, önümüzdeki derste "Ücretli fiyat, kar" dersinin işleneceğinin duyurusuyla bitirildi.

***

Avcılar'da gerçekleştirilen işçi okulu öncelikle kapitalist üretim ilişkileri içinde emek ve sermayenin tanımlanması ile başladı.

Emeğin tanımı yapılırken kapitalist üretim biçiminin, insan emeğinin sö-

mürüsü üzerine kurulduğu anlatıldı. Devamında Marks'ın "Para-Meta-Para" formülü üzerinden para ve sermayenin ilişkisi üzerine duruldu.

Kapitalistlerin esas zenginliğinin ücretli emek sömürüsüne dayandığı ve bu sömürünün ortaya çıkardığı artı değer ile tekrar sermaye oluşturulduğu anlatıldı.

"Ücretli emek", "sermaye", "artı değer", "meta", "üretim ilişkileri" vb. başlıklı sunumlar slaytlarla desteklenerek yapıldı. Bir sonraki çalışmanın "Ücret, fiyat, kar" başlığı altında gerçekleşeceği belirtilerek ders bitirildi.

Sunumun ardından soru cevap kısmına geçildi. Soru cevap kısmında Marksist politik ekonominin güncel dair problemlere nasıl yaklaştığı tartışıldı.

"Yapay zekâ" ve robotik sisteme geçişte kapitalist ekonominin açmazları örneklerle anlatıldı.

KAYSERİ'DE EMEĞİN KURTULUŞU İŞÇİ OKULU TAMAMLANDI

Kayseri'de Emeğin Kurtuluşu İşçi Okulu'nda bugün (18 Ağustos) son ders işlendi. "Ücret, fiyat, kar" konulu derste öncelikle ücret konusu ele alındı.

Ders boyunca "Ücret, fiyat, kar" konusuna dair sunumda öne çıkanlar şu şekilde ifade edildi:

"-Ücretin meta gibi, emek gücünün değeri de kendisini işçinin kendisini üretmek/yeniden üretmek için ihtiyaç duyulan gerekli emek zamanı ile belirlenir. Örneğin bir işçinin emek gücüne biçilen değer, o işçinin ertesi gün, ertesi ay da çalışmasını sağlayacak olan yiyecek, içecek, fatura gideri gibi maddi ihtiyaçlarının yanı sıra kültürel ihtiyaçlar gibi pek çok başka gereksinimin de hesaba katılmasıyla ortaya çıkar.

-Ücret, en geniş tanımıyla emek gücüne biçilen değerın parasal ifadesidir. Ücretlerin ne kadar yüksek ya da ne kadar düşük olacağını ise, tek yönlü olarak kapitalistlerin "iradesi" değil, kapitalist ile işçi arasındaki mücadele belirler.

-Kâr, kapitalistin üretim süreci sonunda, artı değere el koyma aracılığıyla elde ettiği sermaye genişlemesidir.

-Günümüzde asgari ücret tartışmalarında sıkça karşılaşılan bir argüman, asgari ücretin artmasıdır! Kapitalistler kar oranlarının düşmemesi için düşük asgari ücrette ısrar ederler. İnsanca yaşamaya yeten asgari ücreti tehdit olarak algırlar.

-Ücret oranındaki genel bir yükseliş kâr oranında bir düşüşe yol açar, ama derinlemesine ele alındığında, meta fiyatlarını etkilemez.

-Kapitalist üretimin genel eğilimi, ücretlerin ortalama düzeyini yükseltmek değil, düşürmektir.

-Sendikaların sermayenin saldırılarına karşı direniş merkezleri olarak yararlı işlevleri vardır. Güçlerini yersiz bir biçimde kullandıklarında, kısmen başarısızlığa uğrarlar. Aynı zamanda, var olan düzeni de değiştirmeye çalışacakları ve örgütlü güçlerini işçi sınıfının nihai kurtuluşu, yani ücretli kölelik düzenini tamamen ortadan kaldırması için yapması gereken şey iktidar dümenine işçi sınıfın geçmesidir!"

Sunumun ardında işçilerin sorduğu sorular yanıtladı ve İşçi Okulu sonlandırıldı.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL, KAYSERİ

İşçi Emekçi Birliği (İEB), direnen Polonez ve CarrefourSA işçilerine dayanışma ziyareti gerçekleştirdi.

İstanbul'un Çatalca ilçesindeki Polonez gıda fabrikasında ağır çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı Tek Gıda-İş'e üye olan işçilerden 13'ü işten çıkarılmıştı. Ardından 100'den fazla işçi de sabah çalışmak için geldiği fabrikada işten çıkarıldıklarını öğrenmişti.

Aralarında BDSP'nin de bulunduğu

İEB'den direnen işçilere ziyaret

İEB bileşenleri işten atma saldırısına karşı direnen işçileri direnişin 27'inci gününde ziyaret etti. Ziyarette İEB adına yapılan konuşmada işçi ve emekçilerin içinde bulunduğu sefalet koşulları aktararak işçilerin hak arama mücadelelerine dönük saldırılar hatırlatıldı. Konuşmanın devamında direniş-

lerin Türkiye'de milyonlarca işçiye umut olduğu vurgulanarak "Haklarımız için örgütlenmek zorundayız!" denildi.

Ardından DGD-SEN işyeri temsilcilerinden 6 işçinin işten atılması üzerine iş bırakarak direnişe geçen CarrefourSA depo işçileri ziyaret edildi. Burada İEB adına yapılan konuşmada direnen işçi-

lerin selamları iletildi. CarrefourSA yönetiminin eyleme yönelik "hukuksuz" ithamlarına değinilen konuşmada direniş meşruluğu vurgulandı. Konuşmada "İşçi sınıfı birliğiyle, gücüyle haklarını sokakta kazanır. Bu direniş bugünden kazanmıştır" denildi.

Ziyaretler boyunca "Yaşasın sınıf dayanışması!", "Polonez işçisi yalnız değildir!", "Carrefoursa işçisi yalnız değildir!" sloganları atıldı.

İşçi ve emekçiler hakları için eylemde!

CARREFOURSA VE GETİR İŞÇİLERİ DİRENEREK KAZANDI!

İstanbul Arnavutköy'deki Dinçer Lojistik'te çalışan işçiler; ücret artışı, yemeklerin düzelmesi ve taşeron işçilerin kadroya alınması gibi taleplerle 26 Ağustos'ta eyleme başlamıştı. Eylem sonucu tüm talepler kabul edildi.

Direnişin 3'üncü gününde DİSK/Nakliyat-İş'in sürece ilişkin yaptığı açıklamada şirket tarafından kabul edilen talepleri sıraladı.

DGD-SEN üyesi CarrefourSA depo işçilerinin talepleri karşılanarak direniş sonlandırıldı.

CarrefourSA depo işçileri işe iade, ücretlere zam ve İSİG önlemlerinin alınması talebiyle 17 gündür baskı ve gözaltı saldırılarına rağmen direnişi sürdürdü.

İşçilerin 5 bin TL'lik zam talebi, CarrefourSA deposundaki taşeron firmanın çıkarılması ve işçilerin kadroya alınması yönündeki talepleri kabul edildi. Aynı zamanda işten çıkarılan 6 işçinin işe iade talebine dair ise hukuki sürecin devam ettiği belirtildi.

İşçiler halaylarla ve sloganlarla depo önünde kutlama yaptı.

***

Antep'te bulunan Akcanlar Tekstil işçileri 7'li sisteme geçilmesine ve vergi kesintisine karşı iş bıraktı. Üç vardiyadaki işçilerin tamamı 17 Ağustos'ta iş bırakarak fabrika bahçesinde toplandı ve üretim tamamen durdu. 19 Ağustos'ta direnişteki tüm işçiler önce Kod-46, daha sonra Kod-22'yle işten çıkardı. İşçilerin 28 Ağustos'ta Divan Otel'in önünde yapmak istediği basın açıklamasına polis saldırdı. Sendika başkanı ve çok sayıda Akcan işçisi darp edilerek, dövülerek, ters kelepçe ile gözaltına alındı.

***

Aile Sağlığı Merkezi çalışanlarının "Tüm sağlık emekçileri olarak vergi kesintileri yıl içinde sabit kalması ve kesinti oranı üst sınırı yüzde 15 olması" talebiyle başlattığı eylemler 24 haftayı geride bıraktı.

***

Antep 2'nci Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) Gür İplik fabrikasına ait olan

Gür Cotton işçileri ödenmeyen ihbar tazminatları için eylem başlattı.

Bir aydır izne gönderilen Gür Cotton işçilerinin yarısı anlaşmalı şekilde ihbarından vazgeçerek kıdem tazminatını aldı ve işten ayrıldı. 22 Ağustos'ta işçilere işbaşı yapılacağı söylenmişti ancak kalan 60 işçiye de "Cotton bölümünü kapatacağız. Kıdem tazminatlarınızı vereceğiz, ihbarınızdan vazgeçin" denildi.

Bunu kabul etmeyen işçiler, ihbar tazminatlarını almak için 1'inci OSB'deki Gür İplik yönetiminin bulunduğu fabrikasının önünde beklemeye başladılar.

***

İstanbul'un Bakırköy ilçesinde bulunan İncirli Metrosu inşaatında çalışan işçiler, 4 aydır ödeneklerini alamıyor. İşçiler, ana firma olan Bayburt Group firmasından paralarını alamadıkları için 27 Temmuz'dan bu yana inşaatın önünde eylemlerini sürdürüyor.

3 işçi ise, inşaat alanındaki vincin üstüne çıkarak ücretlerinin karşılanmasını istedi. Devrimci Yapı, İnşaat ve Yol İşçileri Sendikası (Dev Yapı-İş) sosyal medya hesabından eylemi duyurarak şunları ifade etti:

"Sözünde dur işçinin hakkını ver Bayburt Group!

Cuma günü sorunun çözüleceği sözü verip pazartesi işçiye yemek vermeyip koğuştan çıkarmak isteyince İncirli Metro istasyonu ve metro şantiyesinin her yeri eylem alanına çevrildi. Kule vinç ve çatıya çıkan işçiler yolu da kapattı."

***

Karşıyaka Belediyesi'nde 36 aydır maaşları parça parça yattığı için iş bırakma eylemi yapan ve ardından Kod-46 ile işten çıkartılan işçiler direnişin 7'inci gününde yürüyüş yaptı.

Genel-İş 8 No'lu Şube üyesi işçiler Çarşı girişinde toplandı. Belediye önündeki direniş alanına kadar yürüyen işçiler adına Genel-İş 8 No'lu Şube Başkanı Deniz Şahin Gümüştekin konuştu.

***

Side'deki Euphoria Palm Beach Resort Otel çalışanları maaşlarını 46 gündür alamadıkları için iş yavaşlatma eylemi yaptı.

***

Bursa Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Elatek Kauçuk Fabrikası işçileri mobbing, kötü çalışma koşullarını ve sendikayı tanımayan patronu protesto etti.

Eylemde konuşan işçiler, daha iyi koşullarda çalışarak emeklerinin karşılığını almak istediklerini ve üye oldukları Petrol İş Sendikası'nın patron tarafından tanınmasını istedi.

***

Çevre ve işçi katliamı yaşanan Erzincan İliç'te, Anagold şirketi işçi kıyımı gerçekleştirmişti. Bağımsız Maden İş'in paylaşımına göre, işten çıkarılan madenciler ve yakınları Anagold'un servis yolunu ka-

patarak işe alınma talebiyle eylem başlattı. Bağımsız Maden İş eyleme ilişkin sosyal medya paylaşımında şu ifadeleri kullandı:

"İliç'te işten çıkarılan madenciler ve yakınları Anagold'un servis yolunu kapattı.

Yıllardır İliç'ten devasa servetler biriktiren Anagold, İliç halkına karşı suç işlemekten vazgeç. Sorumluluktan kaçamazsınız. Atılan işçiler derhal geri alınmalı!"

ÇİFTÇİLERDEN BİRÇOK İLDE EYLEMLER

Maraş'ın Afşin ilçesinde çiftçiler, artan girdi maliyetlerini ve düşük ürün fiyatlarını traktörleri ile konvoy yaparak protesto etti.

Çiftçiler artan mazot, ilaç, gübre maliyetlerine tepki gösterdiler. Ürünlerini bir önceki yıla oranla daha düşük fiyatlara satmak zorunda kaldıklarını söyleyen çiftçiler, yetkililerden artık ciddi bir önlem almalarını istedikleri.

Konya'nın Yunak ilçesinde çiftçiler traktörlerle eylem düzenledi. Eyleme ilçeden ve çevre köylerden çok sayıda çiftçi katıldı.

Uşak'ta 24 Ağustos'ta Uşak Havalimanı karşısında İkisaray köyü kavşağında toplanan çiftçiler, Uşak-İzmir yolunda traktörleriyle geçiş eylemi yaptı.

Geçiş eyleminin ardından basın açıklaması gerçekleştiren çiftçiler "Çalmıyoruz, çalışıyoruz, batıyoruz", "Çiftçi yok sayan hükümet istifa", "Domates değil, çiftçi salça oldu" yazılı dövizler taşıdı.

Bursa Karacabey'de önceki haftalarda 4 saat eylem yapan domates üreticilerinin sorunları devam ediyor. Son olarak Karacabey'de bir üretici yaklaşık 30 ton domatesi toplatıp, tonu 2 bin 300 liradan fabrikaya teslim etmek istedi. Ancak "bazı domateslerin tam olgunlaşmadığı, bazılarının da çamurlu olduğu" gerekçesiyle ürünleri alınmayan çiftçi, domatesleri yıkatmasına rağmen yine ret yanıtı aldı. Çiftçi, 2-3 kez fabrika kapısından döndürülünce bir iş makinesi kiralayarak tırdaki domatesleri yere döktürdü.

Eskişehir'de de artan girdi maliyetleri ve buna ilişkin üretim alanında yaşanan sorunlara dikkati çekmek isteyen Eskişehir Genç Rençberler oluşumu, Kalkanlı Mahallesi'nde bulunan boş buğday tarlasına "üretmiyoruz" yazdı.

İnşaat işçileri köle değildir!

İnşaat işçileri kuleleri, işhanlarını, alışveriş merkezlerini, binlerce binayı inşa ediyorlar. Binaları inşa ederken yaralanıyor, ölüyorlar.

İnşaat işçilerinin çoğu sigortasız, güvencesiz koşullarda çalışıyor. Taşeron köleliğinin kanlı çarkları içinde ezim ezim eziliyorlar.

İnşaat işçileri ezilirken, iş cinayetlerinin kurbanı olurken haber olmazlar! Patron basını bu haberleri yapmaktan özenle kaçınır! Yükselen inşaatlarda kaç işçi ölüyor, kaç işçi yaralanıyor ya da hangi kötü koşullarda çalışıyorlar hiç yansımaz patron basınına...

İnşaat patronları işçi sağlığı ve güvenliği için önlem almayı gereksiz masraf sayarlar. Bu nedenle en fazla iş "kazası" inşaatlarda yaşanıyor. Bu nedenle inşaat işçileri iş "kazalarında" yaralanıyor, can veriyorlar.

İnşaatlarda sigortasız işçi çalıştırma yaygındır. Sigortası tam yatan inşaat işçisi yok denecek kadar azdır. Esnek çalışma sistemi tüm inşaatları ur gibi sarmıştır.

İnşaat sektöründe çalışan işçilerin büyük bir kısmı gurbetçi işçilerdir. Gurbetçi işçiler ev tutamazlar. Bu nedenle şantiyelerinde, sağlıksız koşullarda ömür tüketirler. Kaldıkları barakaların koşulları gayri insanidir. Yemekler bozuktur. Banyo ve tuvaletler pislik içindedir.

Kağıt üzerinde şantiyelerde 24 saat doktor bulunması zorunludur. Ancak inşaat patronları pratikte buna uymazlar. Şantiyelerde bir tane doktor bulundurmamayı gereksiz masraf sayarlar.

İnşaat sektörü en çok iş kazalarının yaşandığı sektörlerden bir tanesidir. Bu kazaların yüzde doksan sekizi önlenemezdir. Bu gerçeği Çalışma Bakanlığı da onaylıyor. Güya baret takmak, eldiven giymek, yüksekte kemer takmak, koruma gözlüğü kullanmak vs. mecburidir. Eğitim ve denetim yoktur. Eğitim ve

denetim tümüyle göstermeliktir. Ayrıca iş sahası içerisinde iş güvenliği malzemelerinin birçoğu yoktur. İşçi iş güvenliği istediğinde yok derler. Gelen ağır malzemelerin makineler kullanılarak indirilmesi gerekir. İndirmezler! Böylece makinaları indirme yükünü de işçinin sırtına bindirirler.

İnşaat işçileri sürekli yoğun toz ortamında çalışmaya zorlanırlar. Ağır çalışma koşulları nedeniyle işçiler çeşitli meslek hastalıklarına maruz kalırlar.

Yaşanan iş "kazalarında" suç "her za-

man" işçiye yazılır! İş güvenliği aletleri tammiş gibi işçiyi suçlarlar. İş "kazalarında" tutanak bile tutmazlar. Her gün küçük kesiklerden ölümcül kazalara, onlarca iş "kazası" yaşanır.

İnşaat işçilerini ücretleri genelde geç ve güç ödenir. Fazla mesailer hep eksik hesaplanır.

İnşaatlarda işçilerin çoğu sigortasızdır ve birkaç ay çalıştığı için, inşaat işçilerinin ana omurgası kıdem tazminatı alamaz. Yıllık izin inşaat işçisi için hayaldir. Patron istediği zaman inşaat işçisini işten atar.

İnşaat sektöründe taşeronluk yaygındır. Bu nedenle inşaat işçilerinin birlikte hareket etmesi, örgütlenebilmesi kolay değildir. Sendikalı inşaat işçisi yok denecek kadar azdır.

En büyük sorun inşaat işçilerinin örgütsüz oluşudur. O devasa binaları demircisiyle, tuğlacısıyla, betoncusuyla, kalıpcısıyla elbirliği ile inşa eder inşaat işçileri! Hakları ve gelecekleri için, sorunlarını çözmek için inşaat işçilerinin mücadeleyi büyütmeleri şarttır. İşçiler haklarına sahip çıktıkça, örgütlülüğünü büyüttükçe sorunlarını çözebilirler.

HAYDAR BARAN - DİSK DEV YAPI İŞ KAYSERİ BÖLGE TEMSİLCİSİ

İşten atıldığı için direnişe başlayan işçilerin yanına gittim. İşçiler oldukça coşkuluydu. Bana yabancı gelmeyen ama beni birebir tanıdığı kesin olan bir işçi yanıma gelip, mektubu andıran bir kağıt verdi. Kağıtta yazdıklarını okumamı istedi. Okudum:

"Neredeyse tek tek hepinizin adını bilsem de isim anmadan, 'işçi kardeşler' diye sesleniyorum. Hatta, 'henüz işten atılmamış işçi kardeşler' diyeceğim size. Sessiz kalmaya devam ederseniz, yarın sizin de işten atılacağınızı söyleyebilirim. Yazık ki bu söylediğimi tecrübe edip doğruladım.

Geçen yıl Metinler işten atılmıştı. Ondan fazla kişi işten atılmıştı ama Metin'le samimi olduğumuz için Metinler diyorum. İşlerin azalması ve işçilerin performansının düşük olması sebebiyle işten atıldıkları söylendi. Ama onlar işten atıldıktan bir iki gün sonra işler

Henüz işten atılmayan işçilere sesleniş

açılmış olmalı ki, canımız çıkarcasına mesaiye kaldık. Metinler de o zaman kapıda, bizim şimdi yaptığımız gibi işe geri alınmak için direniyorduk.

Direnişlerine destek olmadım, daha doğrusu olmadık. Sadece paydosta selam verip servise biniyordum. Ustabası 'selamlaşmak istiyorsan, yanlarına temelli gidersin, ona göre' diyerek beni uyardı. Ben de işten atılmamak için selamı kestim. Zaten mesaiden çıkana kadar kapıda kimse kalmıyordu. Bu önemli değil, ama direnişlerine sessiz kaldığım yetmezmiş gibi selamım bile içime kaçtı işten atılma korkusundan.

Onlar direnişi sürdürdükçe biz mesaiye kaldık. Mesai ilk günlerde fena değil-di ek para alıyor, yakamızı anca doğru-

tuyorduk. Ancak bu yetmedi patrona. İki yaparken dört beş yapmamız istendi işi. İstediklerini yapmak imkansızdı ama yine de 3 yapmaya başlamıştık. Kısacası işçi kardeşler, Metinlerin ücreti bize verilmeyi, ama onların işleri bize yaptırıldı. Eminim bunu şu an siz de yaşıyorsunuz.

Metinler direnişi bitirince yeni işçiler işe alındı da bir nebze rahatladık. Metinler 4 lira ücret alırken yeni işe alınanların en yüksek alanı bile 3 lira alıyordu.

Metinler mahkemeye tazminata hak kazandılar, ama bunlar 11 ay sözleşmeli olarak işe alındı. Yani tazminatsız işsiz kalmayı kabullenerek işe başladılar. Ki onlardan da bizle beraber işten çıkarılan oldu, ama onlar direnişte değil. '2 ay için direnmeye gerek yok' dediler.

'Sesimizi çıkardık o yüzden işten atıldık' diyeceğim bir durum olsa gam yemeyeceğim. Sadece aylarca verilmeyen fazla mesai ücretimizi istedik. Eylemle değil, sözlü olarak talep ettik ödenmeyen mesai ücretlerimizi. Yine de kendimizi kapının önünde bulduk.

Anlayacağınız her şeye sessiz kaldım. Selamım bile içime kaçtı. Ama yakamı anca doğrultacağımı düşündüğüm fazla mesai ücretini aylar sonra istediğimde işten atıldım.

Bu yüzden 'henüz işten atılmamış işçi kardeşler' diyorum size. Köleliği kabullenip benim gibi susarsanız, yarın hakkınız olan kuru ekmeği istediğinizde bile işten atılırsınız. Ben tam da bunu yaşadım arkadaşlar. Bu yüzden size sesleniyorum:

Sessiz kalmayın!"

H. ORTAQCI

Kriz ve devrimci mücadelenin sorunları

“Daha önce www.tkip.org sitesinde, 2008 krizi vesilesiyle yayınlanan “Kriz ve devrimci mücadelenin sorunları” başlıklı yazıyı, güncel kriz koşullarına da açıklıklar getirdiği için okurlarımıza sunuyoruz.”

***

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de kriz artık açık bir olgudur. Bunu kuru ekonomik veriler kadar sınıflar mücadelesinin ilk sıcak karşılaşmaları da bütün açıklığı ile ortaya koymaktadır. Resmi ekonomik veriler Türkiye ekonomisinin durgunluk içine girdiğini ve çok geçmeden bunu daralmanın (eksi büyümenin) izleyeceğini kesinleştirmiştir. Öte yandan kapitalistler krizi gerekçe göstererek fabrika ve işletmeler düzeyinde ilk dolaysız saldırılarını gündeme getirmişler, tersinden ise sınıf ve emekçiler cephesinde krize karşı ilk anlamlı tepkiler gelmeye başlamıştır. Direnişler, protestolar, 29 Kasım merkezi Ankara eylemi, bayramın ardından yeniden çoğalan eylem ve direnişler, sınıf ve emekçiler cephesinden kriz olgusunu mücadeleyle teyit edilmesi anlamına gelmektedir.

Hükümet cephesindeki hafifsemelerin ve başbakanın alaylara konu olan yaklaşımlarının aksine sermaye çevreleri daha en baştan gelmekte olan krizin kapsamı ve şiddeti konusunda gerçekçi bir tutumla hareket ettiler. Daha ilk adımda dolaysız saldırılara girişmekle kalmadılar, hükümeti de ısrarla krizi karşılayacak yeni saldırı paketleri hazırlamaya ve bunun bir parçası olarak IMF ile anlaşmaya zorladılar. Şu sıralar bu gerçekleşmekte, krizin bu ilk safhasındaki saldırıların kapsamı hazırlıkları süren yeni bir IMF antlaşması ile somutlanmaktadır.

Mevcut kriz dünya ölçüsündedir ve kapsamı ile şiddeti yönünden ancak 1929 krizi ile kıyaslanabilmektedir. Ama dünya kapitalizminin bugünkü gelişme aşamasında küresel çaptaki bir ekonomik krizin bir çöküşle sonuçlanması, kapsamı ve şiddeti yönünden olduğu kadar etki ve sonuçları yönünden de 1929 Büyük Çöküşü’nü her bakımdan geride bırakacaktır. Krizin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerine, dolayısıyla yolaçaacağı sosyal ve politik sonuçlara da buradan bakmak gerekir. Her halükarda etkisi yıllarca sürecek uzun bir kriz döneminin

başlangıç aşamasındayız. Ve ayağı az çok yere basan hiç kimse, her ülkenin kendi içinde ve dünyanın tümünde, büyük sosyal ve siyasal çalkantılara yolaçmaksızın bu krizin geride kalmasını bekleyemez. Mevcut krizi, Türkiye’nin son yirmi yıllık evresi içinde yaşanan alışılmış dönemsel çalkantılarından ayıran da bu özelliğidir. Bu çapta bir krizin sonuçları da doğal olarak daha farklı, kapsamlı ve yıkıcı olacaktır. Sosyal mücadelenin seyrini ve bu arada ilerici-devrimci hareketi derinden etkileyecektir.

Bu durumda devrimci sınıf partisi de krize, üstelik dar anlamda ekonomik ve sosyal sonuçlarına karşı da değil, dünya ölçüsünde olduğu kadar ülke ölçüsünde de yolaçaacağı karmaşık politik etki ve sonuçları gözeterek, uzun süreli ve soluklu, dirençli ve dinamik, yaratıcı ve inisiyatifli bir mücadeleye hazırlanmak görevi ile yüzyüzedir.

KRİZ SİSTEMİN İFLASININ İTİRAFIDIR, ALTERNATİF TOPLUMSAL DEVRİM VE SOSYALİZMDİR

Kapitalizmin aşırı üretim krizi kapitalist üretim tarzının temel çelişkinin,

üretici güçler ile üretim/mülkiyet ilişkileri arasındaki çelişkinin, kendini en yıkıcı bir biçimde, bir tür patlama olarak ortaya koymasındır. Bu, sistemin teklemediğinin, tarihsel gelişmenin önünde artık aşılması gereken bir engele dönüştüğünün, sistemin kendi öz işleyişinden gelen bir itirafıdır. Bu temel önemde teorik gerçek, devrimci partinin toplumsal devrime dayalı mücadele perspektifi bakımından apayrı bir önem taşır. Kriz dönemlerinde apayrı bir önem taşıyan bu perspektif devrimci çalışmanın ve mücadelenin temelini oluşturmalı, yön verici ilkesi olmalıdır.

Marksizmin kurucuları marksist dünyaya görüşünün gelişmesinde köşe taşı oluşturan temel eserlerinde, üstelik tam da kapitalist aşırı üretim krizlerini ele alırlarken, bu perspektifin teorik temellerini tüm açıklığı ile ortaya koymuşlardır. Ekonomik bunalımları, “modern üretici güçlerin, burjuvazi ve onun egemenliğinin varlık koşullarını oluşturan modern üretim ilişkilerine ve mülkiyet ilişkilerine isyanı” olarak tanımlayan Komünist Manifesto, şöyle devam eder: “Toplumun elinde bulunan üretici güçler artık burjuva mülkiyet ilişkilerinin geli-

şimine hizmet etmiyor; aksine, bu ilişkiler açısından fazla büyümüşlerdir, onlar tarafından engellenmektedirler ve bu engeli aştıkları anda burjuva toplumunun bütününe düzensizlik getirirler ve burjuva mülkiyetinin varlığını tehlikeye sokarlar...” Anti-Dühring’de (3. Kısım, Birinci Bölüm), kapitalizmin aşırı üretim bunalımlarında “toplumsal üretim ile kapitalist temellük (mülk edinme) arasındaki çelişkinin tam bir patlamaya vardığı”na işaret eden Engels ise sorunu şöyle özetler: “Üretim biçimi, değişim biçimine karşı başkaldırır, üretim biçimi için çok büyük bir duruma gelmiş bulunan üretici güçler, üretim biçimine karşı başkaldırırlar.” Ve nihayet Kapital’de Marx, tam da kapitalist aşırı üretim bunalımlarının tüm mekanizmasının ayrıntılara inen teorik tahlilini ortaya koyarken (3. Cilt, Üçüncü Kısım, Kar Oranlarının Düşme Eğilimi Yasası), bu bunalımlarının kapitalizmin bir üretim tarzı olarak tarihsel niteliğini, yani sınırlılığını ve geçiciliğini, yani daha ileri bir üretim tarzı tarafından aşılması zorunluluğunu ortaya koyduğuna dönme işaret eder.

Kapitalizmin ekonomik krizleri siste-

min iflasının, tarihsel gelişmenin önünde bir engele dönüştüğünün bir itirafı ise eğer, devrimci partinin görevi, bu gerçeği her yolu ve yöntemi kullanarak işçilerin ve emekçilerin bilincine yerleştirmek, kitleleri sistemin aşılması mücadelesinin, toplumsal devrim mücadelesinin içine çekmek olmalıdır.

Burada sorun hiçbir biçimde toplumsal devrim için olgun ya da yeterli öznel koşulların olup olmadığı sorunu değildir, bu tümüyle başka bir şeydir. Burada söz konusu olan, bizzat kapitalist üretimin, kendi nesnel gelişme seyri içinde, bu üretim sisteminin temel çelişkinin en yıkıcı ve yıkıcı biçimde gözler önüne sermesidir. Devrimci parti bu nesnel olguyu hareket noktası olarak almalı ve mücadele hattının stratejik çerçevesini buradan kurmalıdır. Bunu, bu nesnel olguyu görmezlikten gelerek ya da geri plana iterek, bunalıma karşı mücadeleyi partiler, hükümetler (örneğin bugünün dünyasında Bush yönetimi ya da Türkiye’de AKP hükümeti gibi) ya da onların uyguladığı şu veya bu politikaya (mevcut durumda neo-liberalizme) karşı muhalefete indirgeyen reformizme karşı mücadele ile de birleştirmelidir.

Kriz dönemlerinde reformizm, iflası açığa çıkan kapitalizmin karşısına sözümüne daha az sorunlu kapitalizm alternatifleri ile çıkar. Bu kimi zaman (ve daha çok bağimli ülkelerde) ulusal kapitalizm, kimi zaman demokratik ya da halkçı kapitalizm, ya da bunların bir tür karması olur. Burada sorun hiç de bu alternatiflerin bu tanımlamalar içinde ortaya konulup konulmadığı değildir. Söylemde sosyalizm iddiası taşıyan hiçbir reformist akım bunu bu şekilde, bu açıklık ve baskınlıkta yapmaz. Ama taktik çizgi adı altında ortaya koydukları açık ve net bir biçimde toplumsal devrim perspektifi içinde ortaya konmuyor, anlamı ve mantıksal dinamiği yönünden buraya bağlanmıyorsa, krizin çoğu durumda kendiliğinden bir yana iteceği politik odaklar ya da politikalar asıl hedef haline getiriliyorsa, sonuç başka türlü olmaz.

KRİZ VE DEVRİMCİ PARTİNİN TAKTİK ÇİZGİSİ

“İşçi sınıfının sorunu, kapitalist ekonomiye ve dolayısıyla burjuva sınıf dü-

zeninin sorunlarına kendi içinde, yani kapitalist düzenin kendi tabanı üzerinde çözüm bulmak değildir, olamaz. Onun sorunu, devrimci sınıf mücadelesini geliştirerek, bu ekonomiye karakterize eden üretim ilişkilerini, bu ilişkilere dayanan sınıf egemenliği sistemini aşmaktır. Dolayısıyla, devrimci sınıf mücadelesini geliştirmek ve devrimci sınıf mevzilerini çoğaltmak yoluyla, bunu başaracak koşullara zaman içerisinde ulaşmaktır. İşçi sınıfı, düzenin krizleri ve dolayısıyla mevcut kriz karşısında, ileri süreceği temel ve taktik istemlere de bu bakış açısıyla yaklaşır. Özetle bu, devrime dayalı devrimci sınıf bakış açısı çizgisidir.

“Bütün bu açılardan partimizin programı işçi sınıfının elinde gerçek bir silahtır. Teorik, stratejik ve taktik bölümlerden oluşan bu bütünsel program, genel planda olduğu gibi bugünkü kriz karşısında da işçi sınıfına devrimci bir bakış açısı ve davranış çizgisi sunmaktadır.” (Düzenin Krizi ve Devrimci Sınıf Alternatifinden..., Ekim, Sayı: 221, Mart 2001, Başyazı)

Buradaki yaklaşım kriz karşısında devrimci bir partinin stratejik çizgisi ile taktik yaklaşımını bütünlüğü içinde ortaya koymakta, devrimci partinin güncel kriz karşısında izlemesi gereken taktik çizginin genel çerçevesine ve şaşmaz amacına da ışık tutmaktadır. Sorunun özü yukarıdaki pasajda bu açıdan özlü bir biçimde ortaya konulduğu için burada buna yeni şeyler eklemek ihtiyacı buradan krize karşı ileri sürülmesi gereken taktik istemlere geçmek istiyoruz. (Bu pasajın yer aldığı bölümü ekte bütünlüğü içinde yeniden yayınlıyoruz ve okurlarımıza bu yazının bir parçası olarak bu metnin de incelenmesini öneriyoruz...)

Dünya çapındaki ekonomik krizin genel bir ekonomik çöküş ile sonuçlanıp sonuçlanmayacağını, dolayısıyla böyle bir ihtimalin karşımıza çıkacağı muazzam sorunları şu an kestirebilecek durumda değildir. Ama halihazırda tüm kapitalist dünyada olduğu gibi Türkiye’de de durgunluktan daralmaya geçiş biçiminde seyreden bir kriz gerçeği ile yüzyüzeviz. Bu sınırlardaki bir krizin gündeme getirdiği saldırıların niteliği ve kapsamı gitgide açıklık kazanıyor. Toplu işten çıkarılmalar, ücretlerin düşürülmesi, çalışma saatlerinin uzatılması da dahil çalışma

koşullarının yeni bir düzeyde ağırlaştırılması, sosyal harcamalarda yeni kısıntılar, dolaylı vergilerde ve temel tüketim mallarının fiyatlarında artış, şirket ve banka kurtarmalarının her zamaki gibi halka fatura edilmesi vb., vb...

Krize karşı mücadele adına gündeme getirilen tüm bu saldırı önlemleri krizin faturasının işçi sınıfına ve emekçilere ödetilmesi politikasının ifadesidirler. İlerici-devrimci güçler ile bir bütün olarak emek cephesinin önünde ise krizin faturasını ödemeyi kategorik olarak reddetmek, “Krizin faturasını kapitalistler ödesin!” şiarını yükseltmek ve buna dayalı istemler ortaya sürmek görev ve sorumluluğu durmaktadır.

Genel olarak alındığında bu çerçevede ileri sürülecek istemlerin niteliğini ve kapsamını, bizzat sermayenin saldırı paketinden hareketle de formüle etmek pekala mümkündür. İşten çıkarmaların karşısına “İşten çıkarmalar yasaklansın!”, “Herkes iş, tüm çalışanlara iş güvenesi!”; çalışma sürelerinin uzatılmasına karşı, “7 saatlik işgünü, 35 saatlik çalışma haftası!”; ücretlerin düşürülmesine karşı, “İnsanca yaşamaya yeten, vergiden muaf asgari ücret!”, çok yönlü sosyal saldırılara ve sosyal hizmetlerdeki yeni kısıntılara karşı, “Tüm çalışanlar için genel sigorta!”, “Herkes parasız sağlık hizmeti!”, “Herkes parasız eğitim!”, “Herkes sağlığa ve ihtiyaca uygun ucuz konut!”, vergi soygununa karşı, “Her türlü dolaylı vergi kaldırılmalı! Artan oranlı gelir ve servet vergisi!”, yeni zamlara karşı, “Tüm zamlar geri alsın, temel tüketim mallarının fiyatları ucuzlatılmalı!”, kamu kaynaklarının asalak bir sistemi içinde israfı anlamına gelen borç ve faiz ödemelerine karşı “Borç ödemeleri durdurulsun! Tüm iş ve dış borçlar geçersiz sayılsın!” vb. istemlerle çıkılmalıdır.

Tüm bu istemler birarada işçi sınıfının ve emekçilerin en acil ve en insani ihtiyaçlarını ifade etmektedirler. Bu çerçevede her bakımdan haklı ve meşrudur. Ayrıca tüm bu istemler için yeterli kaynaklar da birikmiş toplumsal zenginlik ile üretim ve hizmet araçları olarak toplumda fazlasıyla vardır. Tüm sorun bunların kapitalist özel mülkiyet tekeli altında bulunmasıdır. Krizi vesile ederek sorgulanması gereken, işçilerin ve emekçilerin

gündemine taşınması gereken de budur. Bu tekel emekçileri en temel ihtiyaçlarından yoksun bırakmakla kalmamakta, topluma her seferinde çok yönlü yeni bir ağır fatura çıkaran yıkıcı krizlerin de aslı nedeni oluşturmaktadır. Kapitalist sistemin krizi gerçekten devrimci olan her partinin önüne bu sorgulamayı kitlelerin gündemine taşımayı, kitlelerin geniş katmanlarına maletmeyi, istemlerin formüle edilmesini olduğu kadar mücadele ve eylem hattını da buradan kurma görev ve sorumluluğunu koymaktadır.

Krize karşı taktik istemlerin formülasyonunda gerçekçilik adı altında kapitalizmin mantığını gözetken her girişim reformizme kapıyı ardına kadar aralar. Devrimci partinin görevi kapitalizmin mantığını gözetmek değil, krize iflası açığa çıkmış bu mantığı tümünden felç etmektir. Devrimci partiyi kapitalizmin işleyiş yasaları değil, sınıfın ve emekçilerin hak ve istemlerinin tümüyle haklı ve meşru niteliği ilgilendirir. Bu haklılık ve meşruluk kapitalizmin mantığı ile bağdaşmadığı içindir ki bu istemler üzerinden gelişecek her ciddi mücadele kitlelerin eylemini ve dolayısıyla bilincini sistemin sınırlarının ötesine taşır. Kitlelere sistemin aşılması ve toplumsal devrim bilinci aşılar, devrimci süreci güçlendirir ve sistemin aşılmasına yönelik devrimci güç ve mevzileri çoğaltır. Devrimci partinin izleyeceği taktik çizginin de tüm amacı ve hedefi de şaşmaz bir biçimde bu olmalıdır.

“Krizin faturasını kapitalistler ödesin!” şiarı etrafında halen nispeten kolayca birleşebilen toplumsal muhalefet güçleri, bu şiarla gerçek bir anlam kazanırdırmak ve onu sosyal eksenli büyük bir mücadelenin verimli kaldıracı haline getirmek istiyorlarsa, krizin yıkımını en az hasarla atlatmak şeklindeki dar ve kısırlı bakışa düşmeksizin, emekçilerin bu en acil ve en insani talepleri etrafında bir mücadele barikatı örmelidirler. Bu bakış açısı ve buna dayalı kararlı bir birleşik mücadele, kriz vesilesiyle gündeme gelen yeni güncel ve daha somut saldırılarıyla başarıyla püskürtülebilen de en iyi yoldur. Toplu işten atmalar, yeni vergiler, yeni zamlar, yeni uzun çalışma saatleri, yeni düşük ücretler vb. güncel somut saldırılar da ancak bu yolla etkili bir biçimde

püskürtülebilir. (Şu son günlerde Avrupa Parlamentosu'nda gündeme getirilen iş haftasının 60 saate kadar uzatılabilmesi saldırısına karşı "25 saatlik çalışma haftası!" şiarı ile eyleme geçen sendikaların basıncı altında tasarının hiç değilse şimdilik reddedilmesi buna güncel bir örnek olarak verilebilir.)

KRİZİN SİYASAL ETKİ VE SONUÇLARI

Sorunun bir de siyasal boyutu var. Kapitalist sınıf krizin faturasını işçi sınıfına ve emekçilere ödetmek istediğine göre, bunu devlet sopasını eline her bakımdan çok daha sıkı ve güçlü bir biçimde almaksızın yapamaz. Öncelikle emekçileri fatu-rayı ödemeye uysalca katlanmaları için elbet. Ama eğer emekçiler bu uysallığı göstermiyorlarsa bu kez devlet zorunu kullanarak onları buna mecbur etmek için. Bu böyle ise eğer, krize karşı devrimci bir mücadele perspektifi ekonomik-sosyal istemlerin ötesinde siyasal bir kapsama da sahip olmak durumundadır. Bunun bir yanı burjuva sınıfı devletin baskı, tehdit ve terörüne karşı emekçilerin fiili direncini örgütlemek, öteki yanı bu direnci temel siyasal hak ve özgürlüklerin savunulmasına ve elde edilmesine dayalı bir mücadele platformu halinde somutlamaktır.

Krizin iktisadi kapsamı ve derinliği üzerine onca söz edip de bu aynı olgunun siyasal açıdan ne anlama geldiği, hangi etki ve sonuçları doğuracağını gözden kaçırmak, devrimci olmak iddiasındaki bir parti için en büyük gaflet olur. Bizzat kapitalizmin metropollerinde, kapitalist genişleme dönemlerinde iyi kötü burjuva demokrasisi ile idare edebilen bu ülkelerde bile, polis devletine geçiş özellikle son 20 yılın en önemli olaylarından biridir. Bu toplumsal kriz dönemine bir hazırlık idi ve bundan böyle buna daha çok hız verilecektir. Türkiye gibi ülkelerde ise polis devleti, kurumsal ve yasal yapısıyla olduğu kadar gündelik uygulamaları ile de baskı ve terör rejimi, sürekli bir durumdur. 12 Eylül'ün sağladığı son derece uygun kurumsal ve yasal zeminin ardından Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı yürütülen kirli savaş burjuvaziye baskı ve terör rejimini her bakımdan daha da tahkim etmek olanağı sağladı.

Sonuç olarak Türkiye'nin burjuva sınıf devleti bugünlere ve yarınlara dünden hazır durumdadır. Ve gündemde kriz, bu krizin faturasını emekçilere ödetmek gibi temel önemde bir görev durduğuna göre, bu hazırlık kendini mücadelenin gelişme seyrine de bağlı olarak tüm sonuçlarıyla ortaya koyabilecektir. Özellikle son bir yılda AB makyajının tümüyle bir yana bırakılması, baskı ve terörün, işkence ve polis cinayetlerinin yeniden gündelik bir uygulama haline gelmesi bu açıdan

rastlantı değildir. Unutmamak gerekir, son bir yıl aynı zamanda Türkiye kapitalizminin iç kriz dinamiklerinin biriktiği ve bunun dünyadaki genel bir kriz ortamı ile de üstüste bineceğinin kesinleştiği bir evredir. AB ile ilişkiler çerçevesinde sözde demokratikleşme süreci şampiyonu AKP'nin hızla polis devletin bayraktarı haline gelmesini bu çerçevede ele almak gerekir. Bu tür oyunların kaldırılamayacağı ciddi bir dönemin içine girmiş bulunuyoruz..

Devrimci bir parti, bir bütün olarak ilerici-devrimci hareket bu gerçeği görmeli ve siyasal açıdan tüm gereklerini hesaba katmalıdır. Bunun bir yönüne yukarıda işaret etmiş olduk: Bir yandan kitlelerin mücadelesine militan bir direniş çizgisinde yön vermek ve öte yandan temel hak ve özgürlüklere yönelik mücadeleyi devrimci bir çizgide geliştirmek. Fakat bunlar kadar önemli olan, dahası, bunların gereklerini yerine getirebilmenin de temel önemde bir koşulu olduğu için, bu anlamda belki bunlardan da önemli olan, burjuva legalitesine bağlanmış tehlikeli liberal hayalleri hızla bir yana bırakmak, krizin getireceği yeni zorlu koşullara dayanıklı devrimci bir örgütsel konuma sahip olabilmektir. Bu alandaki tutum girmiş bulunduğumuz dönemde her ciddi devrimci iddianın da sınanacağı bir denek taşı olacaktır.

Siyasal sorunun bir de dış boyutu, uluslararası siyaset boyutu var. Dünya kapitalizminin krizi sistemin merkez üsünde, dünya kapitalizminin ağırlık merkezi olan ABD'de patlak vermiştir. ABD yalnızca krizi en derinden yaşayan ülke olarak kalmamakta, aynı zamanda hegemonyası artık yaygın biçimde sorgulanan ve fiilen de çözülen bir ülke konumunda bulunmaktadır. Bu ikisi birarada onun saldırganlığına görülmemiş boyutlar ekleyecektir. Bu saldırganlığın esas alanı ise Türkiye'ye çevreleyen bölgeler ile İç Asya'dır. Ve Türkiye Amerikan emperyalizminin bu bölgedeki en önemli destek üssü ve Türk burjuvazisi onun en sadık hizmetkarıdır. Türk burjuvazisi, kriz ortamındaki bir Türkiye gerçeği koşullarında, hele de krizden çıkış umutlarının yeni IMF antlaşmalarına endekslediği bir durumda, bu saldırganlık çizgisinde Amerikan emperyalizminin yedeği olmaksızın, ona gerekli hizmeti sunmaktan hiç bir biçimde geri duramaz.

Bu gerçekten ise devrimci parti payına ikili bir sonuç çıkar. Bunun bir yanı, bu kapsamdaki anti-emperyalist ve enter-nasyonalist mücadele görevlerine gerekli önemi vermektir. Öteki yanı ise, işbirlikçi burjuvazinin Amerikan emperyalizminin hizmetinde girişeceği saldırganlığın ve katılacağı savaşların, Türkiye'nin iktisadi ve sosyal yaşamına yalnızca yeni fatu-

lar olarak yansımakla kalmayacağı, içerdeki baskı ve terör rejimini de yeni bir düzeyde ağırlaştıracağıdır.

BİRLEŞTİRİCİ BİR SOSYAL MÜCADELE EKSENİ

Bugünün Türkiye'sinde devrimci siyasal mücadelenin en temel ihtiyacı tüm mücadele dinamiklerini sosyal bir eksenle birleştirebilmektir. 12 Eylül'den bu yana, demek oluyor ki neredeyse 30 yıldır, olmayan budur. Oysa başka bakımlardan ciddi zaafı taşıyan '60'lı ve '70'li yılların mücadelelerinin en büyük üstünlüğü bu idi. '89'da Bahar Eylemleri olarak patlak veren işçi hareketi bir süreliğine de olsa kendiliğinden bunun koşullarını oluşturdu. Fakat devrimci hareketi tümüyle hazırlıksız yakalayan bu büyük dalga kırıldığından bu yana bunun koşullarına yeniden ulaşamadı.

Böyle bir eksenden yoksunluk örneğin Kürt hareketini ciddi açmazlar ve zaafılarıyla yüzyüze bırakmakla kalmamış, sorunun ve hareketin kendisi, yarattığı tüm sıkıntılara rağmen burjuvazi için toplumu nispeten kolayca yönetebilmenin ve sınıf eksenli bir sosyal mücadelenin gelişmesini engelleyebilmenin önemli bir olanağına da dönüşmüştür. Şimdilerde ise gündemde ilerici bir yönelime sahip, mezhepsel baskılara ve rejimin temelindeki mezhep ayrımcılığına karşı laik-demokratik istemler ileri sürebilen bir Alevi hareketi var. Fakat merkezinde işçi sınıfının durduğu bir sosyal mücadele ekseninin geliştirilemediği bir durumda, tüm iyi niyetine rağmen bu hareketin düzenin çarkları arasında bir biçimde eriteleceğinden de kuşku duyulmamalıdır.

Böylece bugünkü kriz koşullarının tüm öteki mücadele dinamikleri için de birleştirici olabilecek bir sosyal mücadele ekseninin geliştirilmesinde bir fırsat olarak kullanılabilmesi sorununa geliyoruz. Bu olanak potansiyel olarak kesinlikle vardır, tüm sorun onu bir gerçekliğe dönüştürebilmektir. Bu ise bir bütün olarak ilerici-devrimci hareketin sergileyeceği ortak sorumluluğa, ortaya koyabileceği birleşik güç, yetenek ve inisiyatifine bağlıdır.

Her dönem eylemliliğini herşeye rağmen bir biçimde sürdürmeyi başaran işçi sınıfı hareketi özellikle son iki yıldır belirgin bir yeni hareketlenme içindedir. Halen konumu ve eğilimi ne olursa olsun ilerici-devrimci akımların büyük bir bölümünün de asıl ilgi ve umut konusudur. Son iki yılın, ama özellikle de geride bırakmakta olduğumuz yılın 1 Mayıs süreci, işçi sınıfı hareketinin gücünü ve birleştirici yeteneğini ayrıca hissettirmiş, onu gösterilen ilgiyi ayrıca güçlendirmişti.

Şimdi kriz koşullarındayız ve hareketliliğin, direniş ve protestoların ağırlık

merkezi bir kez daha işçi sınıfıdır. Kendini adeta kendiliğinden dayatan devrimci sorumluluk, krizin sağlayacağı olanakları en iyi biçimde değerlendirerek dinamik bir işçi hareketinin gelişmesini kolaylaştırmak ve hızlandırmaktır. Bunu tüm öteki mücadele dinamiklerinin ortak ve birleştirici eksenine haline getirebilmektir. Bu, kendine devrimci ya da sosyalist diyen hiçbir parti ya da akımın kaçınmayacağı bir nesnel güncel sorumluluktur. Ve bugün bunun dışında kriz koşullarını siyasal mücadele için etkili bir kaldıraç olarak kullanabilmenin bir olanağı da yoktur. Bugünün Türkiye'sinde somut gerçeğe gözlerini kapamayan herkes bunu az çok bir açıklıkla pekala görebilir.

Bu gerçek üzerinde az çok ortak bir görüş birliği sağlayabilmek belki de herşeye rağmen nispeten kolaydır. Daha zor olanı ise bunu devrimci bir bakış açısı ekseninde somutlayabilmektir. Aylardır kendini gösteren krize, onun ilk yıkıcı etkilerine ve sınıf cephesinden gelen ilk anlamlı tepkilere rağmen halen birleşik bir mücadele cephesi kurulamamasının gerisinde bu vardır. Bugünün Türkiye'sinde devrimci hareket güçsüz ve dağınıktır. Bu reformist harekete hak etmediği bir ağırlık kazandırmakta ve sonuçta kriz ortamında sosyal mücadeleyi devrimci bir perspektifle somutlamayı zora sokmaktadır.

Türkiye'nin reformistleri, hemen tümü hala da kendilerini devrimci ya da sosyalist olarak tanımlasalar da, mücadele süreçlerine tipik reformist bir mantıkla yaklaşmakta, bu çerçevede bölücü ve devrimci olanakları boşa çıkarıcı bir rol oynamaktadırlar. Bu kendini şimdi de krize karşı oluşturulmaya çalışılan birleşik platformlara yaklaşım üzerinden göstermektedir. Reformistlerin önemli bir bölümü kendilerini yerel seçimlere endekslemişlerdir ve sorunlara da bu merkezden bakmaktadırlar. Kriz de onlar için yerel seçim sürecinde kitlelere seslenmenin yeni bir olağı olmaktan öteye geçmiyor.

Oysa krizin gündeme getirdiği saldırı dalgasına karşı militan bir işçi ve emekçi barikati oluşturmak öteki herşeyin tabii kılınacağı ana eksen olmalıdır. Dikkatler seçim sandığına değil sınıf ve kitle eylemine, bu çerçevede fabrikalara ve işletmelere, sokaklara ve alanlara odaklanmalıdır. Bu çerçevede gündeme gelecek her gerçek kitle eyleminin etki ve kazanımı, kitlelerin eğitimine, örgütlenmesine ve mücadele azmine katkısı, seçim sandığından elde edileceği umulan her türlü başarıdan çok daha üstün, anlamlı ve kalıcı olacaktır. Bunu anlayıp anlayamamak devrimcilik ile reformizm arasındaki derin farkı ortaya koyar.

KRİZ DÖNEMİ VE PARTİNİN GÖREVLERİ

Partimiz için kriz bir durum değil fakat önümüzdeki yılları kapsayacak bütün bir dönemdir. Etki ve sonuçları yıllarca sürecek bir krizden söz ederken bunu anlatmış oluyoruz. Bundan böyle artık öteki her şey kriz ortamında yaşanacak, krizin oluşturduğu zemin üzerinde bir anlam taşıyacaktır. Örneğin güncel saldırıları göğüslemekten Yerel Seçimlere, bir bütün olarak Bahar Süreci'nden 1 Mayıs'a kadar önümüzdeki ayların gündemleri artık kriz süreci içinde, onun ortaya çıkardığı yeni sosyal-siyasal zeminde somut anlamlarını bulacaklardır.

Bu, kriz dönemine soluklu bir mücadele dönemi olarak bakmak, tüm hazırlıkları ve mücadele görevlerini de buna göre ele almak demektir. Bu hazırlıkların içe dönük yüzünde, devrimci bir partinin krizle belirlenen bir döneme en iyi uyumu sağlama sorununu vardır. Buna ilişkin sorunlar bütününü burada bir yana bırakıyoruz; bunlar partinin kendisini ilgilendirmektedir, parti içinde tartışılacak, değerlendirilecek ve uygulamalara konu olacaktır. Dışa dönük yüzünde ise, buraya kadar genel bir çerçeve içinde, ilerici-devrimci hareket de içinde toplumsal muhalefetin geneli gözetilerek ortaya konulan devrimci mücadele perspektifinin gerektirdiği çok yönlü bir çalışma ve mücadeleye süreci vardır. Bunun hakkını en iyi biçimde vermek herkesten önce bu perspektifle ortaya çıkan partinin kendi görevidir.

Kriz etki ve sonuçları bakımından kapsamlı ve karmaşık bir olgudur. Kriz ortamlarında sınıflar ve onları temsil iddiasındaaki siyasal güçler karşı karşıya gelir. Bu çerçevede parti krize karşı etkili ve sonuç alıcı bir mücadele sorununa ilerici-devrimci hareketin ve toplumsal muhalefetin bütününü üzerinden, bu bütünün ifade ettiği güç ve olanaklar üzerinden bakmak zorundadır. Bu bir öznel tercih sorunu değil fakat krize karşı etkili ve sonuç alıcı bir toplumsal-siyasal mücadeleden zorunlu nesnel koşuldur.

Fakat bu hiçbir biçimde kendinden ötesine edilgen mecbur ve mahkum olmak anlamına da gelmemektedir. Tam tersine, ortaya koymuş bulunduğumuz sorunlardan da anlaşılacağı gibi, büyük bir heterojenlik gösteren bu zeminde ciddi görüş ayrılıkları ve dolayısıyla da partiyi bekleyen ilkeli ve kararlı bir mücadeleye alanı bulunmaktadır. Devrimcilik ve reformizm olarak kendini gösterecek bu çatışmada devrimci çizgiye, tutum ve tercihlere güç kazandırmak için ciddi bir mücadele partinin görevidir. Sorun bu zeminde devrimci bir ayrışmayı gerçekleştirmek, ama bunu çok zorunlu olmadıkça bir kopmanın değil tüm öteki

güçleri daha tutarlı bir hatta sürükleyebilmenin olanağı olarak değerlendirilebilir.

Kriz ortamında partinin kendi bağımsız siyasal çalışması ise tümüyle farklı bir sorundur. Parti etkili bir sınıf ve kitle hareketinin geliştirilebilmesi için toplumsal muhalefetin bütünsel güç ve olanaklarına gerekli önemi verir. Ama bu, kendi bağımsız faaliyetini yürütmesinin ne engeli ne de alternatifidir. Partinin başarısı bu ikili görevler alanını ne ölçüde başarıyla birleştirip bağdaştırabileceğine de sıkı sıkıya bağlıdır. Bir yandan, kendi devrimci bakış açımız çerçevesinde genel devrimci çalışmamızı krizin ortaya çıkardığı yeni koşullara en iyi biçimde uyarlayacağız, gerekleri doğrultusunda etkin ve yaratıcı bir biçimde seferber olacağız. Öte yandan, krize karşı birleşik bir sınıf ve kitle hareketinin geliştirilmesi ve bunun devrimci bir çizgide gerçekleştirilmesi için en azami bir çaba, katkı, inisiyatif ve ilkeli mücadele yeteneği göstereceğiz.

Kriz çalışma alanlarımızda bir değişiklik değil fakat onlara yönelik daha yoğun ve etkin bir çalışmayı gerektirmektedir. Krize karşı etkili bir toplumsal muhalefetin biricik ekseni işçi sınıfıdır ve biz de halen bu alanda konumlanmış durumdayız ve bu alan üzerinden çalışıyoruz. Bu çerçevede krize karşı temel kitle dinamiği ile bizim olağan çalışma alanımız kendiliğinden çıkıyor. Fakat kriz dönemi aynı zamanda kitle hareketinin genelleşme olanakları ortaya çıkarabildiği bir dönem de olduğuna göre, genelden seslenebilmek ve genelleşen eylem ve etkinliklerde en iyi biçimde yer almak da durumundayız. Ayrıca kriz yaygın işsizlik, işçilerin bir bölümünün kendi istemleri dışında üretim alanlarından kopartılarak yaşam alanlarına hapsedilmesi anlamına da geldiği için,

bundan böyle fabrika ve işletme çalışmasını işçilerin yaşam alanlarındaki çalışma ile birleştirme sorununu daha çok önemsemek durumundayız.

Krize karşı etkili bir sosyal-siyasal muhalefeti örgütlemenin iki düzlemi var.

Bunlardan ilki ilerici-devrimci siyasal güçler ile başta sendikalar olmak üzere demokratik kitle örgütlerinin birleşik örgütsel platformudur. Bu konuda öncelikle yakın dönemin önemli bir deneyimi olan Herkese Sağlık Güvenli Gelecek Platformu deneyimi var önümüzde. Söz konusu güçlerin birleşik bir tutumla hareket etmesi olanağı elde edilebilirse eğer, bunun alacağı örgütsel biçim konusunda bu deneyimden eleştirel bir tarzda yararlanılabilir. Öte yandan, bu düzeyde bir birleşik örgütlenmenin akibeti beklenmeden, bugünden olanaklı olan tüm yerelerde bu türden birleşik platformların örgütlenmesine öncülük edilebilir, var olanların içinde yer alınabilir.

Örgütlenmenin öteki düzlemi ise bizzat sınıfın ve emekçilerin dolaysız örgütlenmesidir. Bu karşımıza kriz koşullarına yanıt verebilecek taban örgütlenmeleri sorununu çıkarıyor. Bu konuda burada, olanaklı olan her fabrika ve işletmede bu türden örgütlenmeleri, her biçimiyle komiteleşmeyi teşvik etmek ve gerçekleştirmek için en azami çaba harcamak gerekliliğine işaret etmekle yetenebiliriz ancak.

Devrimci siyasal çalışmanın yol, yöntem ve araçları sorununa girmiyoruz. Bunun, koşulları ve olanakları en iyi biçimde hesaba katmaya dayalı bir devrimci inisiyatif ve yaratıcılık alanı olduğuna işaret etmekle yetiniyoruz.

Aynı sınırlı yetinmeyi eylem çizgisi alanında gösterebiliriz. Görev krizin kitlelerde çok yönlü olarak beslediği ve

besleyeceği hoşnutsuzluğu her yolla açığa çıkarmak, eyleme dökmeye çalışmak olmalıdır. Bunun alacağı biçimler hayatın içinde amaca en uygun biçimde bir bakıma kendiliğinden şekillenecektir. Nitekim daha şimdiden bu alanda önemli bir pratik deneyim kendini göstermektedir. Çeşitli biçimleriyle direnişler, fabrika havzalarındaki yürüyüşler, tekeli şirketlerin önündeki gösteriler, ve en önemlisi de fabrika işgalleri, tüm bunlar daha şimdiden bizzat işçi hareketinin kendi dinamizminden gelmektedir. Bunları başarılı kılmak, yaymak, birleştirmek, koordine etmek vb. devrimci siyasal çalışmanın öncelikli sorunları arasındadır. Bu kapsamda fabrika işgalleri özellikle önemlidir. Bu, bugünün koşullarında o dokunulmazlığı kutsanan kapitalist özel mülkiyet "dokunmak" anlamına gelir. Bu bakımdan büyük bir politik anlam taşırlar ve bilinç sıçramalarına hizmet ederler. Bununla bağlantılı olarak bankaları, borsayı ve tekeli şirket binalarını, tekeli kapitalist egemenliğin bu en önemli sembollerini, mekan olarak hedef alacak eylemler örgütleyebilmenin, kuşatmaktan işgal etmeye kadar protestoları buralara taşıyabilmenin büyük politik önemine de işaret edebiliriz.

Genel perspektiflerin ötesindeki çok şey pratik hayatın sorunudur; bu konulara ilişkin görüşleri ve deneyimleri en iyi pratik hayata daha yakın, dahası bizzat onun içindeki parti militanları ortaya koyabilirler. Parti bu konularda onların yaratıcı düşünsel katkılarına fazlasıyla ihtiyaç duymaktadır.

ABD savaş namlularını Ortadoğu'ya çevirdi

Tel Aviv'deki Siyonist savaş çetesinin Gazze'de soykırım suçu işlemeye devam etmesi ABD emperyalizminin verdiği destekle mümkün oluyor. Zira işgalci İsrail ordusunun bu destek olmadan uzun süreli bir savaş yürütmesi mümkün değil. Nitekim savaşın başlatıldığı andan itibaren ABD askeri, mali, siyasi ve diplomatik alanlarda İsrail'e tam destek veriyor. Silah/mühimmat taşımak için hava köprüsü ilk gün oluşturuldu.

ABD'nin yanı sıra Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya gibi batılı emperyalistler de soykırım suçuna ortak olan devletler arasında yer alıyor.

Ezilen halkların direnme iradesini küçümseyen emperyalist/Siyonist güçler, soykırım savaşıyla kısa sürede hedeflerine ulaşabileceklerini var saydılar. Gazze'de insanlığa karşı işlenen suçlar, "demokrasi", "insan hakları", "özgürlükler" gibi konularda laflar eden batılı emperyalistlerin barbar yüzlerini dünyaya gösterdi. Bundan dolayı "yoğun ve vahşi katliamlarla bu işi kısa sürede kapatalım" hesapları yaptılar.

Ancak Filistin halkının direniş iradesi ve direnişçi örgütlerin kararlılığı oyunu bozdu. Bedeli çok ağır da olsa Gazze'deki 2,3 milyon Filistinli direnmeye kararlı olduklarını gösterdiler. İşgalciler ne etnik temizlik yapabildi ne direniş hareketini ezebildi ne esirleri kurtarabildiler. Bu arada Filistin direnişi işgalci İsrail ordusunun "seçkin" diye anılan alaylarına kayda değer darbeler indirdi. İndirmeye de devam ediyor.

"Yenilmez ordu" diye caka satan İsrail savaş aygıtında psikolojik çöküş yaşayan askerlin sayısı ise dramatik bir şekilde arttı. Aygıt, 11. ayına giren çatışmalarda hem nicel hem nitel açıdan yıprandı. Yüz binlerce kişi İsrail'den göç etti.

Mali çöküş ise batılı emperyalistlerin sağladığı kaynaklarla önleniyor. Yüz binlerce Yahudi "yerleşimci" işgal ettikleri topraklara kurulan yerleşimlerden kaçmak zorunda kaldı. Bu ve benzer sorunlar emperyalistlerin icat ettiği ırkçı-Siyonist rejimin sürdürülemez bir proje olduğunu bir kez daha gösterdi.

Emperyalistlerin çıkarlarına hizmet etmek için kurulan aygıtın kendisi artık korunmaya muhtaçtır. Bu ise ABD ile batılı suç ortaklarını diken üstünde bırakmış görünüyor.

"BEDELİ DÜŞÜK SAVAŞ" DÖNEMİ KAPANDI

"İsrail saldırır, işgal eder, katleder ABD ile Batılı emperyalistler onu korur, kimse ona dokunamaz ve bu devran böyle sürer" denklemi, son 20 yılda yerle yeksan oldu. Artık ABD-İsrail cephesine karşı savaşabilecek, tehditler karşısında geri adım atmayan, iş çığırından çıkarsa hem Siyonistlere hem emperyalistlere kayda değer bedeller ödebilecek bir "direnış eksenı" var. Hem yıkıcı güce sahip hem barbarlıkta sınır tanımayan İsrail-ABD cephesinin "bedeli düşük savaş" yürütme dönemi geride kaldı.

Bu yeni durum ABD emperyalizmini de açmaza düşürmüş görünüyor. Zira önce Ukrayna savaşı üzerinden Rusya'ya yüklenen, bir süre sonra hegemonya savaşını Çin kıyılarına taşımaya hazırlanan ABD, yeniden Ortadoğu'ya asker yığmaya başladı. Bölgede onlarca savaş üssü olmasına rağmen aniden savaş uçakları ve füze savunma sistemleri yüklü savaş gemilerinin rotasını Akdeniz ve Basra Körfezi'ne çevirdi.

Bu militarist gösteri, Beyrut ve Tahran'da düzenlediği saldırılarla "kırmızı çizgileri" hiçe sayan İsrail'i olası misilmelerden korumak için yapıyor. Bu göz dağı ile ABD-İsrail saldırganlığına karşı direnen güçleri korkutmaya çalışıyorlar. Tehditler işe yarsa, İsrail'in suçlarının yanına kâr kalacağı var sayılıyor. Oysa

gelişmeler bu tehditlerin beklenen etkiyi yaratmaktan uzak olduğunu gösteriyor. Zira ne Gazze'deki Filistin direnişi teslim oluyor ne İran İsrail'e karşılık vermekten vazgeçiyor ne Hizbullah işgalci ordunun mevzilerini vurmaktan geri duruyor ne Yemen'deki Husiler İsrail'e giden gemilerin Kızıl Deniz'den geçişine izin veriyor...

EMPERYALİSTLERİN "TEHDİT DİPLOMASİSİ" DEVREDE

İsrail'in soykırım savaşına tam destek veren batılı emperyalistler, bu küstah saldırganlığa karşılık vermek söz konusu olduğunda ise hop oturup hop kalkıyorlar. O küstah o sömürgeci emperyalist yüzlerini göstererek şu mesajı veriyorlar: "İsrail saldırır, katliam yapar. Kızmakta haklısınız ama sakin olun, karşılık vermeyin. Karşılık verirsiniz biz onu korumak için hazır bekliyoruz ve bu bölgesel savaşta yol açar."

Medya önünde bu türden laflar edenler, perde arkasında "tehdit diplomasisi" yürütürken farklı bir üslup kullanılıyor. İranlı kaynakların verdiği bilgiye göre, İran'ı nükleer başlıklı füzelerle vurmakla tehdit ediyorlar. Aynı kaynaklara göre Tahran yönetimi, "biz de aynı şekilde karşılık veririz" diye yanıt vermiş. Al Mayadeen kanalında canlı yayında bu bilgiyi aktaran İranlı gazeteci, spikerin açıklama istemesi üzerine, "muhatapları mesajı almıştır" demekle yetindi.

Bu bilginin doğruluğundan şüphe et-

mek için bir neden yok. Zira Tel Aviv'deki savaş çetesi bu tehdidi zaman zaman açıktan yapıyor. Burada farklı ve riskli olan ABD ile batılı emperyalistlerin de o noktaya gelmiş görünmesidir.

EMPERYALİSTLER GAZZE'DE ATEŞKES Mİ İSTİYOR?

Savaş çetesinin şefi Binyamin Netanyahu ABD'den döner dönmez gerilimi arttıran saldırı ve katliamları yoğunlaştırdı. Beyrut ve Tahran'da düzenlenen suikastlar ise çatışmayı yeni bir boyuta taşıdı. Zira Siyonist çete tüm sınırları aştı. İran, Lübnan ve Yemen'den İsrail'e verilecek karşılık tartışılırken, başını ABD'nin çektiği batılı emperyalistler sahneye çıkıp, Gazze'de ateşkes görüşmelerinin başlatılacağını dillendirmeye başlamaları dikkat çekici.

Zamanlama, meselenin ateşkes olmadığını, İsrail'e yapılacak saldırıları ertelemek veya hiç olmazsa hafifletmek olduğunu gösteriyor. Yapılan açıklamalar da bunu teyit ediyor. Beyaz Saray, 13 Ağustos'ta ABD Başkanı Joe Biden'ın Almanya, Birleşik Krallık, Fransa ve İtalya şefleriyle Orta Doğu'da gerilimin azaltılması ve Gazze'de ateşkes konularını görüştüğünü açıkladı.

Emperyalist şeflerin görüşmesine dair ise şunlar söylendi:

"İsrail'in İran saldırganlığına ve İran destekli terörist grupların saldırılarına karşı savunulmasını desteklediğimizi ifa-

de ettik. İran'a İsrail'e yönelik süregelen askeri saldırı tehditlerini geri çekmesi çağrısında bulunduk ve böyle bir saldırının gerçekleşmesi halinde bölgesel güvenlik açısından doğuracağı ciddi sonuçları ele aldık."

Bölgesel güvenlikten söz eden bu haydut takımı, en büyük tehdit olan İsrail'in arkasında saf tutuyor. Sömürgeci emperyalist zihniyetin bu pişkinliği, halen bölge halklarıyla alay ettiklerini gösteriyor. Zira bölgesel güvenlik onlar için önemli olsaydı, soykırımcı Siyonist çetenin yularını sıkarlardı. Oysa onlar, İsrail'e kalkan olarak bölgesel savaş riskini arttırıyor. Bu zihniyetin yürüteceği ateşkes görüşmelerinden bir sonuç çıkması ise mümkün değil. Küstah/sömürgeci söyleme göre hareket ettikleri süre ateşkes olması da beklenmiyor. Zira Filistin direniş hareketinin ateşkes için kendi talepleri var ve bunlar dikkate alınmadan ateşkestən söz etmek kaba bir riyakarlık-tan öte bir anlam taşımayacaktır.

Pentagon savaşla tehdit etti

Biden yönetimi, ABD-Mısır-Katar üçlüsünün Gazze'de ateşkesi görüşmek için 15 Ağustos'ta toplantı yapacağını bildirdi. İlan edilen toplantı tarihinden bir gün önce, 14 Ağustos'ta Biden yönetimi, soykırımcı İsrail'e değeri 20 milyar doları aşan miktarda yeni silah satışına onay verdiğini ilan etti. Aynı gün basın toplantısı düzenleyen Pentagon Sözcüsü Tuğgeneral Patrick Ryder, İran'ın yapacağı olası bir misillemeye karşı İsrail'i korumaya hazır olduklarını ilan etti.

"Orta Doğu'daki durum şu anda çok ciddi" ifadesini kullanan savaş kundakçısı Ryder, bölgeye yaptıkları askeri yığınağı kastederek şu ifadeleri kullandı:

"Yani, umarım, kendimizi bu yetenekleri kullanmak zorunda kalacağımız bir durumda bulmayız. Ancak İsrail'in savunmasında kullanmamız gerekirse, kullanacağız."

Döne döne "bölgede savaşın yayılmasını istemiyoruz" diye açıklama yapan Biden yönetimi, pratikte ise savaşa hazırlanıyor. Tel Aviv'deki soykırımcı çeteyi serbest bırakırken, "İsrail'e misilleme yapılırsa onu korumak için savaşa hazırız" diye tehditler savurmak, savaş kundakçılığından başka bir şey değil. ABD'nin bölgesel bir savaşı göze alıp almayacağı önümüzdeki süreçte belli olacak. Ancak emperyalist/Siyonist güçler her koşulda bölge halklarının geleceğini tehdit ediyor. Bu koşullarda bölge halklarının yapabileceği ve yapması gereken en önemli şey bu soykırımcı savaş ittifağına karşı, bölgesel çapta birleşik direnişini geliştirmektir.

Almanya'nın "yeni" jeopolitik yönelimi:

Militarizm

Almanya'ya ait bir savaş ve bir ikmal gemisi Tayvan Boğazı önlerinde bekleyişte.

ABD'nin Pasifik'teki 7. Filosu'na ait "Arleigh Burke" sınıfı güdümlü füze taşıyan USS Johnson muhribinin üç gün önce 'Tayvan Boğazı'nı geçtiği açıklandı.

ÇİN, TEYAKKUZDA

Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun Doğu Cephesi Komutanlığı Sözcüsü Albay Li Şi, yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"ABD savaş gemisi seyri boyunca Çin Deniz ve Hava Kuvvetlerince takibe alındı. Geçiş baştan sona izlendi. Birlikler daima teyakkuzda kalarak ulusal egemenlik ve güvenliğin yanı sıra bölgesel barış ve istikrarı da karalılıkla koruyacaktır."

ABD'nin yanı sıra Almanya da son dönemlerde Güney Çin Denizi ve Kore Yarımadası'nda militarist adımlarla uluslararası sahnede "ben de varım" demeye başladı.

Alman Donanması'na ait "Baden-Württemberg" firkateyni ile "Frankfurt am Main" görev gücü ikmal gemisinin ağustos ortalarından buyana Tayvan boğazı önlerinde "geçiş emri" beklemesi, Almanya'nın küresel düzeydeki saldırgan militarist çabalarının somut bir göstergesidir.

ABD ile birlikte Almanya'nın uluslararası düzeyde sergilemeye başladığı saldırganlık "hayra alamet" değil.

ABD Almanya'yı Çin'e karşı kullanarak, Çin'in "durdurulamaz ilerleyişini" dengelemeyi amaçlarken, Almanya ise ABD üzerinden küresel sömürü ve talandan aldığı "payı" garantileme, mümkünse arttırma hesapları yapıyor. Diğer bir deyişle bu hamleler, jeopolitik hedefle-

rin ekonomik çıkarlarla iç içe geçtiği bir stratejinin parçası olarak görülmelidir.

ABD'nin bölgede artan askeri varlığı ve Çin'e karşı izlediği saldırgan strateji, Almanya'yı kendi çıkarlarını koruma adına bu politikaları desteklemeye itiyor.

Bu nedenle, Almanya'nın Tayvan Boğazı'ndan geçme kararı, ABD ile olan stratejik ortaklığını "güçlendirme arzusu" taşısa da bu adım Çin ile olan ekonomik bağlarını zayıflatma riski de taşıyor. ABD'nin amacı da zaten bu.

Almanya buna ne kadar hazır, tartışmalı bir konu. ABD'nin Asya-Pasifik bölgesindeki hegemonik politikalarıyla uyumlu hareket etmek, Almanya'nın ekonomisinin daha da zayıflamasına, yoksulluğun kitleselleşmesine yol açabilir.

İki arada bir derede kalan Almanya, bir taraftan ABD ile Çin'e karşı bir cephede, diğer taraftan Çin ile ekonomik ilişkilerin bozulmaması için başka bir cephede durumu idare etmekten yana. Şimdilik...

Almanya bir süredir Çin ile olası ipleirin kopması halinde, şimdiden kendince önlemler almaya çalışıyor.

Berlin, stratejik konuma sahip yatırımları teşvik ederek teknolojik bağımlılığını azaltma yoluna gitmeye çalışıyor. Federal Hükümet, Tayvan merkezli TSMC gibi şirketlere sağlanan milyarlarca dolarlık sübvansiyonlarla, yarı iletken üretiminde kendine bir yer edinmek istiyor.

Dresden'de inşa edilecek yeni fabrika ile Almanya Çin'den bağımsız bir teknoloji üretimi gerçekleştirmeyi hedefliyor. Böylece tedarik zincirlerini güçlendirebileceğini var sayıyor.

Ancak bu tür adımlar, ülkenin en

büyük ticaret ortağı olan Çin'e olan bağımlılığı azaltmak için yeterli olacak mı? Orası halen belirsiz görünüyor.

Almanya'nın bu ekonomik ve askeri politikaları, ülkenin gelecekteki stratejik yönelimini belirleyecek önemli adımlara işaret ediyor.

Ancak, Almanya'nın Çin'e karşı "daha bağımsız" bir duruş sergileme çabası, kendi sanayi ve ekonomik yapısında derin etkiler yaratabilir ve onu ABD'ye daha bağımlı hale getirebilir. ABD'ye ödenecek fatura da kuşkusuz Çin'inkinden daha ağır olacaktır. Hele de ABD'nin saldırganlık ve savaş politikasına tam angaje olursa...

"Gemiye alan Tayvan boğazını geçmiş" olsa da boğazın önlerinde hala "geçiş emri" bekliyor oluşu, Almanya'nın askeri ve ekonomik politikalarının doğuracağı sonuçların, küresel güç dengelerindeki değişimlere bağlı olarak şekilleneceğine işaret ediyor.

Almanya'nın bu yeni jeopolitik yönelimi, şimdiden yalnızca uluslararası arenada değil, iç politikada da ciddi sonuçlar doğuruyor.

Silahlanma ve yarı iletken yatırımlarına yönelik "cömert" sübvansiyonlar, sosyal harcamalarda kesintilere neden olurken, militarizme yönelişin yaratacağı yükler içerde yoksullaşmanın dada da yayılmasına ve polis devleti uygulamalarının artmasına neden olacak.

Berlin'in bu stratejik tercihleri, Alman sermaye devletinin içerde ve dışarda asker postallarının sesine aşına olunmasına giden yolu gösteriyor.

Almanya'nın askeri ve ekonomik politikalarının gelecekte nasıl bir etki yaratacağı, küresel güç dengelerindeki değişimlerle yakından ilişkili olacaktır.

Emperyalizmin himayesinde soykırımda yeni aşama:

Batı Şeria'da etnik temizlik

Siyonist İsrail devleti, işgal altındaki Filistin topraklarında yürüttüğü etnik temizlik operasyonunu Batı Şeria'ya taşıdı.

Son haftalarda, özellikle Cenin, Tubas, Tulkarem şehirleri ve mülteci kamplarına yönelik kapsamlı saldırılar, Batı Şeria'da yirmi yıldan beri görülmemiş bir şiddet dalgasının fitilini ateşledi.

İşgal, yıkım ve katliamlara neden olan saldırılar, Filistinli nüfusu sistematik olarak yerinden etme, sürgün etme ve yok etme amacını güden vahşi bir planın parçasıdır.

İsrail ordusu, Batı Şeria'daki bu saldırıları yüzlerce asker, zırhlı araçlar, insansız hava araçları ve helikopterlerle destekleyerek, yaklaşık 40 bin nüfuslu Cenin kentini kuşatma altına aldı.

Hastanelere erişimi engelleyerek sivillerin temel sağlık hizmetlerine ulaşmasını da imkânsız hale getirdi.

İsrail Dışişleri Bakanı İsrail Katz, bu operasyonun amacının Batı Şeria'nın etnik temizliği olduğunu vurgularken, Gazze'deki soykırımın bir benzerinin de burada yaşanacağını açıkça ifade etmiş oldu.

ETNİK TEMİZLİK

İsrail'in bu saldırıları, yalnızca askeri bir operasyon olarak değerlendirilmeli. Çünkü bu saldırılar, Siyonistlerin Filistin topraklarının tamamını ilhak etme ve oradaki nüfusu yok etme stratejisinin bir parçasıdır.

Bu plan, ABD ile batılı emperyalist müttefiklerinin tam desteğiyle hayata geçirilmekte, "uluslararası hukuk" ve "insan hakları" asker postalları altında fütursuzca ezilmektedir.

Uluslararası Adalet Divanı'nın Filistin topraklarındaki İsrail işgalinin yasadışı olduğuna dair kararına rağmen, İsrail'e bu saldırılarını durdurması için herhangi ciddi bir uluslararası yaptırımın yapılmaması, İsrail'in çok daha pervasız hareket etmesine imkân sağlamaktadır.

Gazze'deki soykırımın ardından, Batı Şeria'da da benzer bir kâbus yaşanmaktadır. İsrail'in Gazze'ye yönelik 11 aya yaklaşan saldırıları, 40 bin (resmi rakamlara göre) insanın ölümüne, on binlercesinin enkaz altında kaybolmasına neden oldu.

İsrail'in vahşi bir hırsıyla dayattığı açlık ve hastalık politikaları sonucu, ölü sayı-

İsrail'in bu saldırıları, emperyalizmin Filistin halkına karşı yürüttüğü savaş olarak şimdiden not edilmiş bulunuyor. Bu emperyalist-Siyonist kudurganlık, sadece Filistin halkı için değil, tüm Orta Doğu halkları için bir tehdit oluşturmaktadır.

sının 200 binleri bulabileceği şimdiden söyleniyor.

Gazze'nin geri kalan nüfusu ise İsrail'in tahliye dayatmalarıyla yerinden edilmektedir. Gazze halkı inanılması güç küçük bir alana sıkıştırılarak, açlık ve hastalıklarla baş başa bırakılmaktadır.

Bu alanda gıda, su ve sağlık hizmetleri gibi temel ihtiyaçlar karşılanamamakta, açlık ve salgınlar her gün yeni ölümlere yol açmaktadır.

***

Batı Şeria'ya yönelik saldırılar, aşırı sağcı Siyonist Netanyahu hükümetinin 2022'de iktidara gelmesinden bu yana hız kazandı.

Netanyahu'nun "yerleşimci" (işgalci) şiddetini teşvik eden ve yasa dışı yerleşimleri artıran politikaları, Filistin topraklarının fiilen ilhak edilmesine zemin hazırlamaktadır.

Resmi verilere göre Batı Şeria'da ha-

lihazırda 500 binden fazla "yerleşimci" yaşarken, Doğu Kudüs'te bu sayı 200 bini aşmış bulunuyor.

Netanyahu hükümetinde yer alan ırkçı-faşist bakanlar Bezele Smotrich ve Itamar Ben-Gvir, Filistin'de "etnik temizlik" için açık çağrılarda bulunmaktan çekinmemektedirler. Bu çağrılara "yerleşimci" şiddeti eşlik etmektedir.

Son aylarda Batı Şeria'da gerçekleştirilen saldırılar, Siyonist İsrail'in emperyalist destekçilerinin cömert katkılarıyla yürütülmektedir. Zira, ABD ve Batı'nın desteği olmadan İsrail'in bu kadar geniş çaplı bir katliamı sürdürmesi mümkün değildir.

Netanyahu'nun ABD Kongresi'nde yaptığı konuşmada, İsrail'in Filistin halkına karşı yürüttüğü savaşı Ortadoğu'ya yayma sözü vermesi, bu desteğin açık bir göstergesidir.

ABD'nin İsrail'e 20 milyar dolarlık silah satışını onaylaması, İsrail'in bölgede-

ki savaş kapasitesini artırarak Filistin topraklarındaki soykırım ve etnik temizliği genişletmesini mümkün kılıyor.

ABD ve Batı, İsrail'i sadece Filistin'e değil bölge halklarına karşı da bir saldırı aracı olarak kullanmakta, Filistin topraklarında yürüttüğü soykırım ve etnik temizliğe suç ortaklığı yapmaktadır.

Bu suç ortaklığı Orta Doğu'yu savaş alanına çevirirken, savaşın küreselleşmesi riskini de arttırıyor.

Gazze ve Batı Şeria'daki etnik temizlik operasyonlarını sürdüren Siyonist İsrail'e verilen destek, ateş çemberinde olan bölgenin daha da alevlenmesine yol açıyor.

İsrail'in bu saldırıları, emperyalizmin Filistin halkına karşı yürüttüğü savaş olarak şimdiden not edilmiş bulunuyor.

Bu emperyalist-Siyonist kudurganlık, sadece Filistin halkı için değil, tüm Orta Doğu halkları için bir tehdit oluşturmaktadır.

Emperyalist savaşa karşı sınıf mücadelesine!

İŞÇİLER, EMEKÇİLER,

İkinci emperyalist paylaşım savaşı Nazi Almanya'sının 1 Eylül 1939'da Polonya'yı işgaliyle başlamıştı. 85 yıl sonra dünyamız yine bir savaş arenasını andırıyor. Emperyalist dünya burjuvazisi, dünyayı ve insanlığı son sürat yeni bir topyekun savaşa sürüklüyor. Son yıllarda yaşanan gelişmeler bu konuda tartışmaya yer bırakmıyor.

İki buçuk yıldır süren Ukrayna-Rusya savaşı, ABD-NATO'nun başını çektiği kamp tarafından adım adım tırmandırılmaya devam ediyor. Ukrayna'daki Nazi özentili yönetim, bu işte Ukrayna halkının yıkım ve acıları pahasına hevesli kukla rolünü oynamaktan vazgeçmiyor. Diğer yandan Asya-Pasifik'te ABD emperyalizmi ve işbirlikçilerinin provokatif adımlarının sonu gelmiyor. Keza siyonist İsrail'in Filistinlilere yönelik soykırım savaşını bölgeye yayma girişimleri pervasızca sürüyor. Bu kadarı, emperyalistlerin nasıl bir çılgınlık hali yaşadıklarını gösteren güncel örnekler sadece.

Bu gelişmelere paralel olarak kapitalist devletler dünya genelinde savaş ekonomisinin kurallarını hayata geçiriyorlar. Dünyadaki kaynaklar her yıl rekor kırarak şekilde silahlanmaya ve militarizme yatırılıyor. Sadece geleneksel silahlarda değil, nükleer silahlanmada da kural dışı bir yarış yaşanıyor. Emperyalistler yüzünde yaşamı yok etme potansiyeli taşıyan nükleer çatışmayı bile göze almış görünüyorlar.

Tarihsel ömrünü çoktan doldurmuş olan emperyalist-kapitalizmin bundan başka bir gelecek vizyonu bulunmuyor. Zira sistem uzun yıllardır tarihsel bir bunalım içinde debeleniyor. Ataklar halinde süren ekonomik krizler, emperyalist rekabeti şiddetlendiriyor, emperyalist hegemonya ilişkilerini altüst ediyor, savaşları kaçınılmaz kılıyor.

Emperyalist kapitalizm sadece kriz ve savaş üretmekle kalmıyor. Buna her yerde siyasal gericiğin yoğunlaşması, polis devleti teröründe artış, demokratik hak ve özgürlüklerin budanması, ırkçı-faşist akımların tırmanışı eşlik edi-

yor. Bu atmosferde kültürel-ahlaki çürüme de gündün güne derinleşiyor. Öyle ki emperyalist burjuvazi siyonist savaş makinasının dünyanın gözleri önünde yürüttüğü soykırım savaşını bile ayakta alkışlıyor. ABD ve Avrupalı emperyalistler iğrenç suçlarına ve ikiye bölme politikalarına toplumlara da ortak etmek için her yolu mübah görüyorlar. Sermaye medyasından adeta yalan lağımı akıyor. Siyonist vahşete tepki gösterenler ise en ağır baskı ve cezalarla susturulmaya çalışılıyor.

Örgütlü sınıf mücadelesinin zayıflığının sürdüğü koşullarda bu gidişatın faturası işçi sınıfı ve emekçilere, özellikle bu kesimin kadın, genç ve çocuklarına kesiliyor. Ortadoğu'da Filistinliler ve Kürtlere, keza Afrika, Asya ve Latin Amerika'daki pek çok savunmasız halka ise en ağır bedeller ödetiriliyor.

KARDEŞLER,

Bugün emperyalist saldırganlık, savaşlar, ırkçılık, faşizm, toplumsal çürüme; ekonomik, sosyal ve siyasal haklarımızın gasp edilmesi vb. karşısında tek seçeneğimiz, protestoculuk sınırlarını aşarak örgütlü sınıf mücadelesini yükseltmektir. Dünyayı yeni ve yok edici bir topyekun savaşa sürükleyen emperyalist barbarlığa karşı işçi ve emekçilerin devrimci mücadele sahnesine çıkması, sınıfsal temelde bir barış hareketi geliştirmesi yakıcı bir sorumluluk olarak önümüzde durmaktadır. Emperyalist dünya burjuvazisini geriletmenin, güncel olarak savaş ve saldırganlığı durdurmanın asgari koşullarından biridir bu.

Sömürünün, savaş ve saldırganlığın son bulduğu, halkların kardeşliğinin egemen olduğu bir dünya ise ancak devrim ve sosyalizm kavgasını büyütmeyle, emperyalist-kapitalist sistemi tarihin çöplüğüne göndermekle mümkündür.

Kahrolsun emperyalist saldırganlık ve savaşlar!

İşçilerin birliği, halkların kardeşliği için yaşasın devrim ve sosyalizm!

BİR-KAR
30 AĞUSTOS 2024

Engels Wuppertal'da anıldı

İşçi sınıfının büyük devrimci önderi Friedrich Engels anısına, bu yıl da Wuppertal'da miting ve yürüyüş düzenlendi. Emperyalist savaşa ve faşizme karşı mücadele temalı anma eylemi, saat 14.00'da Wuppertal Hauptbahnhof önünde bir mitingle başladı.

Katılımın büyük bölümünü oluşturan RJ ve BİR-KAR'ın yanı sıra PiA, Komünist İnşa-Komünist Gençlik (KA-KJ), MLPD, Linkes Forum, Trotz Alledem, ADHK, Links Jugend (Solid) da bayrak ve flamalarıyla eylemde yer aldılar. "Dünya sarsılıyor, Friedrich Engels yaşıyor" şiarlı ortak pankart dışında, BİR-KAR "Sömürüye, emperyalist savaşlara ve faşizme karşı sosyalizm için" ve PiA "Sömürüye, baskıya ve şiddete karşı kadınlar birlikte mücadele" şiarlı pankartlar açtılar.

İlk mitinginde sunucuların kısa bir selamlama konuşmasının ardından, KA-KJ ve RJ tarafından birer konuşma yapıldı. RJ adına yapılan konuşmada ise günümüzde insanlığın ve dünyanın geleceği sorunu hatırlatılarak şunlar denildi:

"Almanya'da faşizm Hitler ile sona ermedi, hayır, bugün bin bir biçimde yaşamaya devam ediyor. Ve sadece ırkçı AfD değil, Alman devlet aygıtının tamamı sağcı yapılarla karakterize olmaktadır. Kitleler ne kadar politize olursa, bu sistemdeki sosyal ve siyasal sorunlara karşı ne kadar tepki gösterir, isyan ederse, bu çok demokratik devlet sahte maskesini o kadar çıkarır."

İsrail'in soykırım savaşına karşı eylemlere veya Engels anması gibi barışçıl gösterilere yönelik siyasal baskı ve saldırılar teşhir edildi ve tüm bu adaletsizliklerin ve yaklaşan felaketlerin, ancak örgütlenerek, sosyalist bir devrim için mücadele edilerek durdurulabileceği vurgulandı.

Konuşmalardan sonra iki genç tarafından kısa bir şiir dinletisi yapıldı. Ardından kortejler oluşturularak yürüyüşe geçildi. Kentin en kalabalık merkezinden geçen yürüyüşe çevreden yoğun bir ilgi vardı. Yürüyüş güzergahı üzerindeki Willy-Brandt-Platz'ta tekrar miting düzenlendi. Burada MLPD adına konuşma yapıldı. Konuşmada, Alman-

ya'da sağa kayışa işaret edildi. Thüringen'de seçimlerle ilgili bilgiler verilerek, kendilerinin ve solun AfDye karşı faaliyetlerine değinildi. Ayrıca İngiltere'de antifaşistlerin sağcı saldırılara karşı çıkması selamlandı. Engels İttifakı'nda yer alan, fakat bu yıl eyleme katılmayan Linkes Forum temsilcisinin gönderdiği mesaj da burada okundu.

Çav Bella marşının söylenmesinden sonra tekrar yürüyüş düzenine geçilerek, farklı yollardan yine ana tren garı önüne yüründü. Buradaki mitingdeki konuşma BİR-KAR adına yapıldı. Konuşmada, emperyalist-kapitalizmin ne denli tehlikeli hale geldiği, geçmişten bugüne savaşlar üzerinden örneklen-dikten sonra, güncel olarak Ukrayna savaşının ve Filistin'deki soykırım savaşının barındırdığı potansiyel gelişmelere, nükleer çatışmayı da içeren yeni emperyalist paylaşım savaşı tehlikesine dikkat çekildi. Emperyalist dünya burjuvazisinin, insanlığı, uygarlığı ve doğayı toptan yok olmanın eşğine taşımış olduğu vurgulanarak, sınıf ve emekçi kitlelerin buna karşı mücadele sahnesine aktıkları söylendi. Fakat devrimci örgütlenmeden ve önderlikten yoksunluk koşullarında, bunların kapitalizmin surlarına çarpıp dağılan dalgalardan öteye geçemedikleri, oysa Engels ve Marx'ın emekçilere gerçek kurtuluşun sağlam bilimsel yolunu, yöntemini, araçlarını oluşturdukları, sosyalizmin insanlığın önündeki tek seçenek ve umut olmaya devam ettiği hatırlatıldı.

Yürüyüş ve miting programının sona ermesinin ardından topluca Engels anıtı ziyaret edilerek, Enternasyonal eşliğinde saygı duruşu yapıldı.

Bu yılki anma eylemi, katılımdaki nispi zayıflığa karşın baştan sona hiç susmayan sloganlarla, coşkulu bir atmosferde gerçekleşti. Yoğunluklu olarak emperyalist savaş, militarizm, Filistin'deki soykırım, faşizmin güçlenmesi gibi sorunların yanı sıra devrim ve sosyalizm seçeneğine işaret eden sloganlar ve kalabalığın olduğu noktalardaki ajitasyonlar çevrede izleyenlerin ilgisini eyleme çekmeyi başardı.

KIZIL BAYRAK / WUPPERTAL

Kapitalizm kendisi ile birlikte insanlığı da çürütüyor

Dünyanın birçok yerinde savaşlar ve iç çatışmalar yaygınlaşarak sürüyor. Afganistan, Irak, Libya, Suriye, Yemen gibi ülkelerde yaşananlar hala hafızalarda canlı iken, Ukrayna üzerinden Avrupa'ya taşınan savaş iki buçuk yılı aştı. Siyonist İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü soykırım savaşı ise 10. ayını geride bıraktı.

Çocuklar öldürülüyor. Bir nesil yok ediliyor. "İnsanlığın" gözü önünde insanlık yok ediliyor. Ve tüm bunlar "medeniyet" adına yapılıyor. İnsanların da buna inanması bekleniyor.

"Kapitalizm kendisi ile birlikte insanlığı da çürütüyor" veciz sözü dünyanın bugünkü tablosuna eksiksiz uyuyor.

***

Kapitalizmin egemen bir üretim tarzı haline gelmesiyle birlikte, etik değerler hızla aşındı ve ahlaki çürüme istisna olmaktan çıkarak yaygın bir hale geldi. Kapitalizmin doğasında var olan sınırsız büyüme, genişleme ve yayılma eğilimi bu ahlaki çöküşün temel dinamiğini oluşturuyor.

Sermaye sistemi kapitalizmin insan ve doğa üzerinde yarattığı yıkıcı etkiler, tüm dünyada etik değerlerin aşınmasına ve insani çürümenin derinleşmesine neden oluyor.

Bir dizi başka yerde ve özellikle de Gazze'de yaşananlara "büyük insanlığın" sessizliği bu çürümenin vardığı boyuta işaret ediyor.

DEVLET-MAFYA-ÇÜRÜME

Devletle mafyanın iç içe geçtiği Türkiye gibi ülkelerde ise çürümüşlük çok daha belirgin bir şekilde yaşanıyor.

Hırsızlık, vurgunculuk, mala çökme, adam kayırma özendiriliyor ve "erdem" sayılıyor.

Mafyalaşma, yozlaşma ve ahlaki çü-

rümenin özellikle mafya ile iç içe geçmiş saray rejiminde zirve yapması tesadüfi değil.

Kapitalizmin temel kurallarından biri olan "sınırsız büyüme" sadece buna eşlik eden etik çöküşe ve ahlaki çürümeye götürmüyor. Buna paralel olarak ekonomik ve ekolojik yıkımlara da sebep oluyor. Çok büyük olmayan ülke ve coğrafyalarda bile aşırı hava olayları nedeniyle bir taraftan sel baskınları yaşanırken diğer taraftan kuraklık ölümcül sonuçlara yol açıyor.

Denizleri, doğal zenginlik kaynakları ve bulunduğu coğrafyadaki stratejik konumuyla büyük bir potansiyele sahip olan Türkiye ise, kendisi ile birlikte insanlığı çürüten bu sistem sebebiyle hızla yaşanmaz bir coğrafyaya dönüşüyor.

Tahılın coğrafyası Anadolu tahıl ithal eder hale getirildi. Sorunu yaratanlar, tam bir pişkinlikle "Çok şükür paramız var ki alıyoruz" diyerek bu durumu savu-

nuyor. Bu, kapitalist sistemin yerel üretimi nasıl yok ettiğinin belirgin örneklerinden biri olarak not edilmelidir.

AKP-MHP rejiminin politikaları nedeniyle ülkenin kaynakları bir avuç sermayedara peşkeş çekilmekte, sınırsızca yağmalanmaktadır. Bir avuç sermayedar kasalarını doldururken, büyük çoğunluk derin bir yoksulluğa itiliyor.

Kapitalist sistemde zengin zengin olabiliyor için çoğunluğun yoksullaşması gerekiyor. Türkiye'de ve dünyada yaşanan da budur.

Üretim ihtiyaca göre değil azami kâr baz alınarak yapıldığı için azami emek sömürüsüne dayanıyor. Azami kâr azami üretimi tetikliyor. Azami üretim de insan ve doğanın ölçsüz sömürüsüne yol açıyor ve sosyal krizlerin yanı sıra iklim krizi ve ekolojik yıkımlara kaçınılmaz olarak yol açıyor.

Bu çok boyutlu krizler, sistemin sadece sorgulanmasını değil, aşılmasını da

zorunlu kılıyor.

Türkiye'deki etik yozlaşma, ahlaki çürüme küresel kapitalist sistemden ayrı ele alınamaz. Kapitalizmin azami kâra ve sömürüye dayalı işleyişi sadece yokluk ve yoksulluk yaratmıyor. Gezegenimizin ekolojik dengesini de bozmakta, içtiğimiz suyu içilmez, yediğimiz gıdayı yenmez, soluduğumuz havayı solunmaz hale getirmektedir.

Bu tahribatlara karşı etkin bir sınıf mücadelesinin halen gelişmemiş olması, yazık ki sonuçları daha da yıkıcı kılmaktadır.

Bu nedenle, kapitalizme karşı mücadele bir "yeniden varoluş" mücadelesi olarak görülmeli, insanlığın ve doğanın kurtuluşunun kapitalizmin aşılması ile mümkün olacağı döne döne vurgulanmalıdır.

Ya barbarlık içinde çürüme ve çöküş devam edecek ya da bu sistem aşılacak...

Nijerya'da artan hayat pahalılığına karşı düzenlenen protestolarda binden fazla kişi tutuklandı.

Nijerya'da benzin sübvansiyonunun kaldırılmasının ardından artan hayat pahalılığına karşı düzenlenen 10 günlük protestolarda binden fazla kişinin tutuklandığı bildirildi.

Uluslararası Af Örgütü Nijerya Ofisinden yapılan açıklamada, ülke genelinde 1-10 Ağustos'ta düzenlenen protesto-

larda binden fazla kişinin tutuklandığı belirtildi. Tutuklanan kişilerin derhal ve koşulsuz serbest bırakılması çağrısında bulunan açıklamada, "Nijerya hükümeti ifade ve barışçıl toplanma özgürlüğü hakkını korumakla yükümlüdür" ifadesi kullanıldı.

Nijerya'da eylem

EYLEMLERDE 21 KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ

Ülke genelinde hayat pahalılığına karşı 1-10 Ağustos'ta düzenlenen eylemlere yönelik saldırılarda 21 kişi hayatını kaybetmiş, onlarca kişi yaralanırken,

çok sayıda bina kundaklandı. Eylemlerin artmasıyla bazı eyaletlerde sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Nijerya Devlet Başkanı Tinubu, 29 Mayıs 2023'te petrol ürünlerine uygulanan sübvansiyonu kaldırmıştı. Kararın ardından ülkede akaryakıt fiyatları yükselmişti. Litresi 185 naira (0,24 dolar) satılan akaryakıtın fiyatının 620 naira (0,82 dolar) çıkması hayat pahalılığına yol açmıştı.

2024 Paris Olimpiyatları'nın ardından

İ. Manuşyan

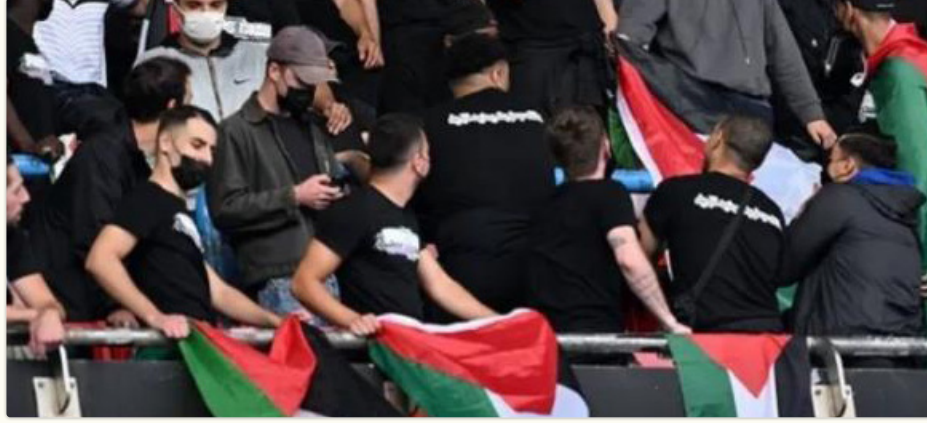
2024 Yaz Olimpiyatları tamamlandı. Bu sene Paris'te gerçekleştirilen Olimpiyatlar hem sınıfsal çelişkinin hem emperyalist sistemin iki yüzölçümünün aynası oldu. Çoğu kişi spor müsabakalarını değil sistemin dökülen makyajının altından sırttan rezillikleri tartıştı.

Bir yanda Paris'in büyük bir bölümünü işçi ve emekçilere yasaklayan, ama Olimpiyatları izlemeye gelenlere "güvenlik bölgesi" tahsis eden, diğer yanda "Ukrayna'da savaş ve sivil katliamları nedeniyle" Rus sporcuları dışlayan ama Gazze'de soykırım yapan Siyonistlere alan açan tiksinti verici bir riyakarlık sergilendi. Bir yanda "önleyici adım" adı altında göçmenleri fişleyen polis icraatları, diğer yanda milyarlarca Euro harcanarak "temizlenen" Seine nehrinde koli basılı olan sporcu...

Olimpiyatlardan bahsederken hala bunun bir spor müsabakası olduğunu, "barış ve dostluk" mesajı içerdiğini öne sürenler çıkabiliyor. Oysa Olimpiyatlar "kirleneli" on yıllar oldu. Öyle ki, sporculara dair kararlar bile emperyalist hegemonyanın politik tercih ve güncel ihtiyaçlarıyla uyumlu şekilde alınıyor. Tarihte kadını yok sayanlar, kapitalist sistemleriyle cinsiyetçi ayrımı her gün yeniden üretenler, şimdi güya kadın ve LGBTİ+ savunucusu kesiliyor.

Sırf Fransız burjuvazisinin gösteriş merakı için sporcuların sağlığı riske atılarak Seine Nehri'nde yarışma yapılması dayatıldı. 1.4 Milyar Euro gibi devasa bir kaynağı, Seine Nehri "yüzülebilir" olsun diye harcadılar. Bu şatafatın hangi ihtiyacın ürünü olduğunu kimseyle tartıştırmayan devlet erkanı, bir de klişe "başardık" pozu takınabilmek için Spor Bakanı ile Paris Belediye Başkanı'na suda iki kulaç attırdı. Oysa suya akıtılan bu para ile Olimpiyatlar vesilesiyle şehrin dışına sürdükleri evsiz göçmenlerin de barınma sorununu çözecek binlerce ucuz konut inşa edilebilirdi. Fransa'da Paris'in içinde bile sorun haline gelen öğretmensizlik, kalabalık sınıflar sorununun çözümü için fon yaratılabilirdi. Acil servislerde grev yapan sağlık emekçilerinin talepleri karşılanabilirdi vb...

Ama Fransız sermaye iktidarı için işçilerin, halkın ihtiyaçlarının bir önemi yok. Olimpiyatlar ise sadece gösteriş ve rekabetin bir arenası. Bu gösteri için devasa

kaynakların harcanmasında beis görmüyorlar. Zira akan para sermaye tekellerine gidiyor.

***

Paris Olimpiyatları eylemlere de sahne oldu. Avrupa'da Filistin eylemlerinin nispeten güçlü olması sayesinde Olimpiyatlar öncesi Siyonistlerin de dışlanmasını isteyen, uzaklaştırılan göçmenlere sahip çıkan, harcanan paraların sağlığa, eğitime aktarılmasını talep eden kampanyalar gerçekleştirildi. Elbette kulak ardı edilen, sansürlenmiş bu çağrılara karşılık Olimpiyatlar, Eurovision gibi etkinlikler kapitalist devletlerin propaganda malzemesi olmaya devam ediyor. Soykırımcı İsrail'i dünyanın gözünde şirinleştirmenin aracı olarak Olimpiyatlar da kullanıldı. İşin diğer yanındaysa Fransa'da yükselen faşist hareketler Yahudi düşmanlığını kamufler ederek "Anti-semitizm karşıtı kampanyalar" örgütleyerek İsrail'i savunan eylemler yapıyor. Siyonistlerle faşistlerin kol kola olduğu bir süreç işliyor. Avrupa'da yabancı düşmanları, Gazze'de soykırım yapan faşistlerle Siyonistler, Filistin halkıyla dayanışma eylemlerine katılanları "Yahudi düşmanı", "gerici-İslami terör destekçileri" diye itham ediyor. Siyonist/faşist eylemleri öne çıkaran sermaye medyası, Filistin'deki katliamlara dikkat çeken, Rusya'ya ambargo uygulanırken İsrail'i kayırma riyakarlığını teşhir edenleri ise yok sayıyor.

Bu arada Cezayirli sporcuların Seine nehrindeki geçit töreninde 1967'de polis tarafından katledilen Cezayirli anmak için suya çiçek bırakması, bu iki yüzölçümüne verilen anlamlı bir cevaptı. Fransa kadar elinde sömürge halklarının kanı bulunan bir devletin çıkıp Olimpiyatlar üzerinden "barış ve kardeşlik" mesajı vermesi ay-

mazlıktır. Sergilenen iki yüzölçümü teşhir eden Cezayirli sporcuların protestosu bu Olimpiyatların en anlamlı eylemi oldu.

EMPERYALİSTLERİN SPORU İSTİSMARI

Emperyalist sistem için her alan, gerici propaganda ve çıkar ilişkilerine hizmet için kullanılabilirdi kadar değerlidir. Uluslararası spor, sanat organizasyonları onlar için toplumsal bir ihtiyaç değil çıkar ilişkilerinin birer maddi zemini. Bundan dolayı kitlelerin erişimindeki sınırlılık çağımızın gelişen teknolojiyle geride bırakılabilecekken, hala sınırlı bir kesimin ulaşabildiği, gidebildiği etkinlikler olmaya devam eder. Hem Katar'daki Dünya Kupası hem Paris'teki Olimpiyatlar bunun son rezil örnekleri oldu.

Paris olimpiyatlarını farklı kılan ise, milyonlarca işçi ve emekçinin yaşadığı bir kent olmasına ve Avrupa'nın dört bir yanından ulaşımın kolaylığına rağmen bu tecrit halinin uygulanmasıdır. Düşünün ki, Olimpiyatlar nedeniyle Paris çevresindeki banliyölerde yaşayanlar, kent merkezine noktalarına girebilmek için iki gün öncesinden "izin başvurusu" yapmak zorunda bırakıldı. Ulaşım ücretleri Olimpiyatlar süresince iki katına çıkarıldı. Yarışmaları izlemenin bilet fiyatlarından bahsetmiyoruz bile. Şehrin bir bölümünü Olimpiyatların izleyicisine "özel alan" diye kapatan bu gerici zihniyet, emekçilere/göçmenlere ikinci sınıf muamelesi yaptığını bundan daha çarpıcı şekilde nasıl anlatabilirdi ki? "Önleyici" güvenlik tedbirleri kapsamında "terör" şüphesiyle yüzlerce Arap ve Müslüman kökenli kişi gözaltına alındı ve fişlendi. Herhangi bir tutuklamaya yetecek delil olmaması ise önemli değil. Yaratılmak istenen ayrırtıcı korku atmosferi, bu ayrırtıcı uygu-

lamalarla beslendi.

Organizasyonların bir de uluslararası arenadaki "prestij" konusu da elbette gözden kaçırılmamalı. Emperyalistler kendi güçlerini kanıtlamak istercesine altın madalyaları toplamak için kıyasıya rekabet etti. Ancak tarihte birçok olimpiyatta ezilen, sömürülen ülkelerden de tüm yoksunluğa rağmen yetişmiş sporcuların madalyalar kazandığı, hatta dünya rekorları kırdıklarına şahit olunmuştur. Bu da aslında var olan eşitsizliği gizlemenin yollarından biri olarak istismar ediliyor. Bu tür örnekler "çalışanın kazanabileceğine" kaybedenin "tembellikten yenildiğine" dair söylemin pazarlanmasına yarıyor. Oysa ki toprağa egemen olanın madalyalara da hükmettiğini sayılara bakarak görmek mümkün. Ki son Avrupa kupasındaki Fransa Milli Takımı oyuncularının çoğunluğunun (ilk 11'de sadece 2 Fransız asıllı futbolcu vardı) göçmen olması gibi, Olimpiyatlarda da emperyalist ülke oyuncularının çoğunun sömürge ülkelerden gelmesi ayrıca altı çizilmesi gereken bir nokta. Fransa'nın teknik hatayla reddettiği için Cezayir adına yarışan ve Afrika kıtasının ilk jimnastik altın madalyasını kazanmasını sağlayan sporcusundan Türk voleybol takımındaki eski Kübalı oyuncuya kadar örnekleri çoğaltabiliriz. Emperyalistler sadece yeraltı kaynaklarını, zenginliklerini, kültürlerini değil bir bütün olarak varlıkları sömürmeyi spor alanında da es geçmiyor. Ücretli köleliğin sporda da karşımıza çıkmasına şaşmamak gerekir.

Olimpiyatlar sona erip sular durulurken, geriye üstü örtülmeye çalışılan bu gerçekler kaldı. Ama sistem kriz içinde debelendiği sürece hiçbir etkinlik/organizasyon eski işlevlerini yerine getirmeyecek. Olimpiyatların atmosferinde şişirilmiş milliyetçi şoven duygular sistemin krizinin girdabında eriyip gidecektir. "Ulusal gurur" madalyaları mutfaktaki yoksunluğa fayda getirmeyeceği gibi kupaları da köşelerde sergilenen hurdalar olmaktan kurtulamayacak. Ve biz kısa süre içerisinde tekrar savaş, kriz haberleri arasında aslında birbirinden çok da farklı olmayan ülkelerin gerçeklerini görüyor olacağız. İşçi sınıfı hala ayağa kalkıp bu sömürü çarklarını kıramadığı için ne spor sadece spor olabilir ne Olimpiyatlar kardeşleşmeye hizmet eder.

YÖKAK verilerinin gösterdiği: Eğitim hakkının çalınması

Ekonomik krizin etkisi ve gelecekle-
rinin belirsiz olmasından kaynaklı her yıl
binlerce üniversite öğrencisi eğitimini
yarıda bırakmak zorunda kalıyor. Bu so-
runu yaşayan üniversitelilere dair geç-
tiğimiz günlerde Yükseköğretim Kalite
Kurulu'nun (YÖKAK) yayınladığı veriler
sorunun ne kadar vahim bir hal aldığını
gözler önüne serdi. YÖKAK'ın verilerine
göre geçtiğimiz 2023 yılında 149.909
öğrenci üniversiteyi yarıda bırakmak zo-
runda kaldı. Bu sayılar ile birlikte son üç
yılıda 878.909 öğrenci ekonomik kriz ve
gelecek kaygısından kaynaklı eğitimini
terk etmek zorunda kaldı. Diğer bir ifa-
deyle eğitim hakkı gasp edildi.

Öğrencilerin üniversiteyi terk etme
sebeplerinin ilk sıralarında ekonomik
krizin faturasının gençliğe de ödetilmesi
var. Eğitim hayatına adımını atan mil-
yonlarca öğrenci beslenme, barınma,
ulaşım, ders materyalleri gibi temel ih-
tiyaçlarını karşılayamaz hale getiriliyor.
Her eğitim döneminin başında üniversite
yemkhanelerine, yurtlara, ulaşım ve
ders materyallerine yapılan zamlar öğ-
renciye kesilen faturanın özeti oluşturu-
yor. Geçtiğimiz yılın başında özel vakıf
üniversitelerine %200lere ulaşan zamlar
yapılması da öğrencileri üniversiteyi terk
etmek zorunda bırakan bir diğer önemli
sebeptir.

***

Sorunlar bu kadarla da sınırlı değil.
"Tarihi eser" niteliği taşıyan KYK yurtla-
rında veya "çok lüks" koşullara sahip özel
yurtlarda fahiş fiyatlarla kalmak zorunda
bırakılıyoruz. Bu iki seçenekten birini ter-
cih etme şansımız olmadığında ise, çok
cüzi fiyatlarla kalabileceğimiz tarikat ve
cemaat yurtlarına mecbur bırakılmış olu-
yoruz. Artık birçok arkadaşımız eğitime
devam etmek için okula zaman ayırmak-
tan çok çalışmak zorunda kalıyor. Okul
ve iş arasındaki eğitim sürecine mahkûm
edilen birçok arkadaşımız ise yaşama tu-
tunabilmek adına eğitim hayatını yarıda
bırakıyor. YÖKAK'ın sunduğu veriler, bu
durumun güncel örneği ve bize yansıyan
tablosudur.

Binlerce sıra arkadaşımız okul ve iş
ikilemi arasına sıkıştığı için eğitimini ya-
rıda bırakmak zorunda kalırken, sermaye
iktidarı Sabancıların, Koçların, beşli çete
başta olmak üzere yüzlerce sermayeda-
rın vergi borçlarını bir gecede, tek kale-
de siliyor. AKP-MHP rejiminin sunduğu
hizmetler sayesinde bu ve benzer serma-

ye grupları, sömürü ve yağmadan elde
ettikleri kazançlarına kazanç katmaya de-
vam ediyor. Karları milyarları bulanların
hanesinden silinen borçlar peyderpey
açlık sınırının altında, gece gündüz ağır
koşullarda çalışan emekçilere ve bizlere
ödetiliyor.

Ekonomik krizin faturasının bizlere yı-
kılmasının yarattığı sefaletin yanı sıra art-
tı birçok sıra arkadaşımız kendisini nasıl
bir geleceğin beklediğini de öngöremi-
yor. Kazandığı bölümden mezun olmuş
ama iş bulamayan yüz binlerce işsiz me-
zunu gören arkadaşlarımız bundan kay-
naklı gelecek kaygısı yaşıyor. Tüm dünya
da artan baskı, savaş ve şiddet ortamı
ise gençliğin gelecek kaygısını derinleş-
tiriyor. Doğanın, canlı yaşamın kapitalist
sistem tarafından yok edilmek istenmesi,
krizin ağırlaşan faturası binlerce gencin
gelecek hayallerini çalıyor. Okulundaki
ÖGB, polis baskısı, kol-kulüp çalışmaların-
ın yasaklanması, söz, ifade, basın özgür-
lüğü haklarının gasp edilmesi de gençli-
ğin geleceğini görememesinin nedenleri

arasında yer alıyor. Bu eğitim döneminin
başında art arda gelen intihar haberleri,
geçtiğimiz yıllarda Sibel Ünlü ve Enes Ka-
ra'nın intihar etmeden önce bıraktıkları
notlar, gençliğin geleceksizliğe nasıl sü-
rüklediğini gösteren somut örnekler.

***

Ekonomik krizden ve geleceksizlikten
kaynaklı eğitim hayatımız sona ermek
zorunda kalıyorsa, yaşamlarımız bir kişi-
nin iki dudağından çıkacak tek cümleyle
bakıyorsa, her yıl yüzlerce sıra arkadaşı-
mızın ya iş cinayetlerinde ya da "bu dü-
zende benim bir geleceğim yok" diyerek
intihar edip yaşamını yitiriyorsa ne çıkar
ki bundan! Sonuçta kapitalist sistemde
hepimiz sermayedarlar için birer sayıdan
ibaret değil miyiz?

Bizleri birer sayıdan ibaret gören bu
çürümüş kapitalist düzeni reddediyo-
ruz. Milyonları sefil bir yaşama mahkûm
eden, gençliğe geleceksizliği reva gören-
lerin borçlu olduğu koca bir yaşam var.
Ekonomik krizlerin faturasını ödememek,
geçinemediği, geleceğini göremediği için
yaşamına son veren sıra arkadaşlarımızın
hesabını sormak için örgütlü mücadele-
mizi yükselteceğiz. Eşit, parasız, nitelikli,
ulaşılabilir eğitim hakkımız, özgürlüğü-
müz ve geleceğimiz için günün acil görevi
olarak örgütlülüğümüzü büyüteceğiz!

İSTANBUL'DAN BİR DGB'Lİ

9 Eylül günü ilk ve ortaöğretim okul-
ları açılacak. Okulların açılmasına sayılı
günler kala emekçilerin en yakıcı gündem-
i okul masrafları olmuş durumda. Okul
kıyafetinden kırtasiye malzemelerine,
okul servisinden beslenme çantası ih-
tiyaçlarına kadar en temel eğitim kalemleri
adeta ateş pahası olmuş durumda.

Okulların açılış süreçlerinde emekçi-
lerin bir diğer temel gündemi de "bağış"
adı altında zorunlu bir şekilde alınan
kayıt paraları oluyor. Bir yandan MEB
okullarda "bağış" adı altında kayıt para-
sı alınmayacak diyor, öte yandan okul-
lara yeterli kaynak ayırmıyor. Hal böyle
olunca sorun çözümsüz olarak kalıyor ve
okul yönetimleri "kayıt parası" toplama-
ya devam ediyor.

İstanbul Bahçelievler'de yaşayan ve
çocuğu ikinci sınıfa giden bir emekçi du-

Kayıt parası uygulaması devam ediyor

rumu şöyle anlatıyor:

"Benim çocuğum bu sene ikinci sı-
nıfa geçti. Geçen sene kaydını yaptırdı-
ğında okul bizden 45 bin TL kayıt parası
istemişti. Biz baya itiraz edince 10 bin
TL'ye indirebilmiştik. İlk başta ben bu
duruma çok karşı geldim 'vermeyece-
ğim' diye inat ettim. Memleketimden
bazı kişileri bile araya soktum. Bana de-
diler ki 'Bir okul ne kadar büyük olursa
olsun devlet okullara en fazla iki görevli
veriyor'. Şimdi bu iki kişi de devlet me-
muru ya, sonuç olarak belli bir çalışma
saati var. Mesaisi bittiği gibi okul temiz
mi değil mi bakmadan okuldan gidiyor.
Bu iki kişi öğrenciye de yetişemez ki, za-

ten mümkün değil. Okullara Milli Eğitim
kendisi demiş. Para toplayın iki-üç hade-
me daha tutun diye.

Ben MEB'i aradım. 'Adresimiz tutu-
yor, ben bu okula çocuğumun kaydını
zaten yaptırabilirim müdür bizden para
istiyor' dedim. Bana 'Normalde para al-
mak yasak ama bağış olarak isteniyorsa
buna biz bir şey diyemeyiz' dediler. Za-
ten MEB bu kadar çanak tutmasa okul
müdürleri böyle yapabilir mi? Kayıt dö-
neminde açık açık şunu da söylüyorlar:
'Tamam kimse para vermesin ama biz-
den de okulun dört dörtlük temiz olma-
sını beklemeyin'. Benim çocuğum evden
çok okulda vakit geçiriyor, buna gönlüm
razı gelir mi? Mecbur bırakılıyoruz biz

bu parayı vermeye.

Utanmadan televizyona çıkıyor Milli
Eğitim Bakanı bas bas bağıyor 'okullar
da bağış toplanamaz' diye. Bir tane para
toplanmayan okul yoktur. Bu yıl bir ar-
kadaşım aynı okula çocuğunu kayıt ettir-
mek istedi, bu sene de kayıt ücreti olarak
65 bin TL istediklerini öğrendik. Bizleri
bu parayı vermeye mecbur bırakıyorlar.
Çevredeki diğer okullara yazdıralım de-
sek başka okullarda kapı önlerinde açık
açık uyuşturucu satıldığını biliyoruz. Bir
de bunlar daha ilk okul, ortaokul çocuk-
ları yani. Tek başımıza olduk mu en fazla
yapabildiğimiz şey istenilen parayı biraz
düşürmeye çalışmak oluyor. Bu durumu
ancak yüzlerce bile değil, binlerce kişi
tepki gösterebilirse durdurabiliriz. Yoksa
hiçbir şey yapılamaz böyle sürer gider."

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Mesleki eğitimde sermayenin sömürü hırsı

Sermaye devleti, kapitalistlere nitelikli ve ucuz emek gücü yaratmak için mesleki ve teknik eğitimi sürekli kullandı. Dinci-faşist iktidar ise başa geçtiği andan bu yana eğitimi kendi ideolojisi çerçevesinde şekillendirmek için sayısız politikayı hayata geçirdi. Eğitim içerik bakımından gerici ve nitelsiz hale getirilirken, aynı anda sermaye sınıfının ihtiyaçlarına göre de şekillendirildi.

Geçtiğimiz hafta MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) tarafından yayımlanan "Mesleki ve Teknik Eğitim Politikası Belgesi", iktidarın mesleki eğitime nasıl baktığını ve mesleki eğitim alan öğrencilere dair görüşünü bir kez daha gözler önüne serdi. Belgede, mesleki eğitimle öğrencilerin iş gücüne katılımının daha rahat olacağı, her öğrencinin meslek sahibi birey olabileceği yönünde bilgiler sunuluyor. Belgede sunulan veriler, öğrencilerin mesleki ve teknik eğitimi tercih etmediklerini de gösteriyor. "Mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesinin önündeki sorunlar" tanımında öğrencilerin bu alanda bir gelecek görmediği, rehberlik servislerinin sadece başarısız olanları mesleki eğitime yönlendirebildiği ifade ediliyor.

Belge, temelde üç ana politika üzerinden oluşturulmuş görünüyor: Mesleki ve Teknik eğitime erişim, mesleki ve tek-

nik eğitimde iyileştirme, mesleki ve teknik eğitim ile istihdama hazırlık. Mesleki eğitime erişimi artırmak adına MESEM gibi merkezlerin artırılması, öğrencilerin mesleki ve teknik eğitime yönlendirilmesi hedefleniyor. Mesleki eğitimin iyileştirilmesi başlığında ise teknolojinin gelişmesine uygun alanların oluşturulmasına, OSB'lerde kurulacak yeni eğitim merkezlerine ve eğitimin içinde var olan döner sermayenin daha iyi işletilmesine ve takip edilebilirliğine dair notlar sunuluyor. Mesleki ve teknik eğitim alanında yoğunlaşmayı sağlamak için alanında "uzman kadroların" yetiştirilmesine dair politikaların işletileceği ifade ediliyor. Üçüncü başlıkta ise mesleki ve teknik eğitimden mezun olanların istihdamda

yaşadığı sorunlar sıralanıyor ve "çözüm yollarına dair izlenecek politikalar" sunuluyor. Ayrıca ortaöğretimde mesleki ve teknik eğitim almış öğrencilerin yükseköğretimi tercih etmeleri "sorun" olarak sunuluyor ve "öğrencilerin çalışma yaşamına bir an önce katılmalarını sağlayacak politikaların hayata geçirilmesi" gerektiği vurgulanıyor.

AKP-MHP iktidarının özetle temel üç başlık üzerinden sunduğu "Mesleki ve Teknik Eğitim Politikası Belgesi", mesleki ve teknik eğitim aracılığıyla "kapitalistler için sömürü cenneti nasıl var edebilir" hesabıyla kurgulanmış bir belgedir. Belgede açığa çıkan gerçeklerden bir diğeri ise, mesleki eğitimin sonunda üniversiteye geçişin sıkıntılı olmasından dolayı

öğrencilerin mesleki eğitimi tercih etmedikleridir. Öğrencilerin bu eğitimi tercih etmemelerinin önemli bir nedeni ise, çocuk yaşta atölye tezgahlarında sömürü koşullarına maruz kalmaları veya yaşamlarından olmalarıdır. Geçtiğimiz eğitim döneminin başından bu yana Mesleki Eğitim Merkezi'nde (MESEM) eğitim alan daha doğrusu bir işçi gibi çalıştırılan onlarca çocuk iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. MESEM'lerde yaşanan iş cinayetleri ve ortaya çıkan azgın sömürü koşulları, sermaye devletinin eğitimi kar hırsı ve sömürü için nasıl kullandığını da gözler önüne seriyor.

"Mesleki ve Teknik Eğitim Politikası Belgesi" üzerinden sunulan veriler, belgenin kapitalistlerin yeni ihtiyaçlarına yanıt üretebilmek adına oluşturulduğunu gösteriyor. Sermayenin demir yumruğu olarak hareket eden bu iktidarın eğitim alanında hayata geçireceği yeni sömürü hamlelerine geçit vermemek için örgütlü mücadeleyi yükseltmek önümüzdeki tek çıkış yoludur. Unutmayalım ki sermaye kendine dikensiz bir gül bahçesi ve ucuz, nitelikli bir iş gücü yaratmak istemektedir. Çocukları ve gençliği bu vahşi sömürü çarkları arasında ezdirmemek için birleşik mücadeleyi yükseltelim!

K. SÖNMEZ

Diyanet bu defa velilere seslendi

15 Temmuz şaibeli darbe girişiminin ardından ülkeyi OHAL ile yöneten AKP iktidarının öncelikli hedeflerinden biri eğitim oldu. Keza, eğitimi adeta çürüme noktasına getirmesine rağmen ardi ardına yeni hamleler yapmaya devam ediyor. 15 Temmuz'dan bugüne üniversitelerde kayyım rektör atamaları rutin hale getirildi, ilerici akademisyenler hedef gösterilip ihraç edildi. Lise ve ortaokullarda zorunlu din dersi saatleri çeşitli kılıflara uydurularak arttırıldı. Bunlarla yetinilmedi Diyanet, tarikat ve faşist örgütlenmeler eliyle öğrencileri gerici-şoven ideolojiyle zehirlenme saldırısına yeni boyutlar eklendi.

Bu saldırıların bir kısmı, düzen çarkının önemli parçalarından olan Diyanet tarafından gerçekleştiriliyor. Geçtiğimiz

günlerde Diyanet tarafından verilen cuma hutbesinde "adabı muâşeret" teması işlenerek, velilere çocuklarını daha fazla din odaklı derslere yönlendirmeleri gerektiği söylendi. Eğitim müfredatına bakıldığında ise liselerde sekiz saat olan din dersi, dört saat "zorunlu seçmeli", dört saat "tercihe bağlı" olmak üzere on altı saate çıkarıldı.

Diyanet, hutbeyi "Dünyamız huzur ve mutluluk bulsun, ahiretimiz cennet olsun" diyerek bitirdi. İktidar, sorgulamayan ve boyun eğen bir nesil yaratmak isterken aynı zamanda aile kurumunu da bu işe dahil ederek, sefalet içine ittiği işçi ve emekçilere "cennet" vaat ediyor. Bu kaba dayatmaları yapan iktidar hem öğrencileri büyük bir bunalıma sürüklüyor hem veliler üzerinde baskı kuruyor.

Öte yandan, büyük bir şatafat içinde yaşayan Ali Erbaş'ın başında bulunduğu Diyanetin Saray rejiminden aldığı teşvikler katlanarak artıyor. Diyanete birçok bakanlıklardan daha fazla bütçe ayıran sermaye iktidarı, yaşanan ekonomik krizi "aşmanın" yolunu "aza tamah edip, şükretmeyi" öğütlemekte buluyor. Saray-Şimşek saldırı programıyla işçi ve emekçilerin sefaletini derinleştiren, gençliğe bunalım ve geleceksizliği reva gören AKP, günden güne din istismarına daha sıkı sarılıyor. Diyanet'e 2024'ün ilk altı ayında 46 milyar 732 milyon 58 bin TL teşvik vermesi tesadüf değil. Kriz derinleştikçe, din istismarı da artıyor. Bundan dolayı Diyanet, saray için kıymete biniyor.

Saray rejiminin bu çabasının bir di-

ğer anlamı ise eğitim alanında yarattığı çürümeyi toplumsallaştırmaktır. Çürümenin son yıllarda açık bir şekilde tepki çektiği görülüyor. Pandemi sürecinden beri toparlayamadıkları eğitim sistemindeki çürümeyi, din istismarıyla toplumun belli bir kesimine kabul ettirmeye çalışıyorlar.

Ancak saray rejiminin "çözüm" olarak gördüğü yöntemler boşunadır. İşçi ve emekçilerin yoksulluğunu derinleştirirken Diyanet'i kullanarak gözlere perde çekme çarpınışlarının toplum nezdinde kabul edilebilir bir yanı kalmadı.

Sermaye iktidarı, Diyanet vb. kurumlarıyla saldırıların boyutlarını artırıyor. Bu pervasız saldırıları organize edenler ancak örgütlü mücadeleyle def edilebilir. Gençliği buhrana sürükleyen, işçilere yoksulluk dayatan kapitalist düzen, tüm çürümüşlüğüyle yıkılmayı hak etmektedir.

S. SANCAR

*Ölümünün 40. yılında devrimci sanatçıyı
saygıyla anıyoruz...*

Yılmaz Güney

devrim ve sosyalizm

mücadelemizde yaşıyor!